

RINGERIKE KOMMUNE

KOMMUNEPLAN FOR RINGERIKE KOMMUNE 2007-2019

Vedtatt av

Ringerike kommunestyre

- 30. august 2007 -

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
1. VISJON	4
2. MÅL	7
2.1 Befolkning og samfunn	8
2.2 Næringsutvikling og arbeidsplasser	11
2.3 Kommunens tjenester	14
3 BEFOLKNINGEN I RINGERIKE	20
4. AREALDELEN.....	24
4.1 Hovedmål for arealutviklingen i Ringerike kommune.....	24
4.2 Statlige og fylkeskommunale føringer	24
4.3 Forholdet til øvrig overordnet planarbeid i kommunen	25
4.4 Ønsket utvikling/utbygging i Ringerike kommune	28
KOMMUNEPLANBESTEMMELSENE	39

FORORD

Ringerike kommunestyre vedtok i møte 30.08.07, sak 94/07, ny kommuneplan for Ringerike kommune for perioden 2007 – 2019.

Kommunestyrets vedtak:

1. Forslag til Kommuneplan for Ringerike 2007 – 2019 med langsiktig del og arealdelen, herunder kommuneplanbestemmelser og plankart, vedtas.
2. Grovsiling av innspill, konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse som ble gjennomført vinteren/våren 2007, er lagt til grunn for kommuneplanvedtaket.
3. Friområdet ved badestranda på Lundeodden i soneplan for Nes i Ådal må justeres i samråd med grunneier. Rådmannen korrigerer kartet i henhold til dette.
4. Hjemmel for vedtaket: Plan- og bygningslovens kapittel VI Kommuneplanlegging.
5. Revidering av kommuneplanen starter opp i løpet av 2008. Et tverrpolitisk utvalg oppnevnt av kommunestyret legger fram forslag til revisjon for formannskapet innen første halvdel av 2009.

Kommuneplanen er Ringerike kommunes overordnede plandokument. Planen skal revideres en gang i hver kommunestyreperiode. Den består av en langsiktig del og en arealdel. Den langsiktige delen har et 12-års perspektiv. Den skal i henhold til Plan- og bygningslovens § 20-1 inneholde mål for utviklingen i kommunen. Kommuneplanens arealdel omfatter også kart og planbestemmelser. Arealdelen fastsetter juridisk bindende bruk av arealer.

Den langsiktige delen av kommuneplanen tar utgangspunkt i de utfordringene Ringerikssamfunnet, og dermed også kommunen, står overfor og vil møte i de kommende årene. Innen viktige områder fastsettes mål for hvordan samfunnsutviklingen. Her ligger det store oppgaver både for kommunen og for lokalsamfunnet for øvrig.

I denne kommuneplanrevisjonen er målene redigert og inndelt i tre underkapitler: *Befolkning og samfunn*, *Næringsutvikling og arbeidsplasser* og *Kommunens tjenester*. De hovedmål, delmål og strategier som vedtas i kommuneplanen, vil bli førende for øvrig planarbeid, prioriteringer og saksbehandling i Ringerike kommune.

Ringerike er en kommune med store arealer, hvor befolkningen bor i Hønefoss, de mange tettstedene og bygdene i kommunen. Dette utbyggingsmønsteret er en viktig kvalitet ved en kommune av Ringerikes størrelse. Hønefoss utgjør et markert sentrum i kommunen, og byen har funksjon både som kommunesenter og som regionsenter for tilgrensende områder.

Plandokumentet inneholder også en god del faktainformasjon i form av tall, figurer og statistikker. Dette dreier seg både om deler av kommunens tjenester, ledige boligtomter, nøkkeltall for befolkningsutviklingen og noen fakta om arbeidslivet. Jeg håper dette er interessant lesning for alle samfunnsinteresserte ringerikinger.

Ringerike kommune 17.09.2007

Svein Aannestad
Rådmann

1. VISJON

”Ringerike - et bedre sted å være”

Gjennom samspill mellom private og offentlige aktører skal Ringerike videreutvikles som en levende og attraktiv bo- og næringskommune med stort mangfold og positiv identitet.

ATTRAKTIVITET, BOLYST OG POSITIV IDENTITET

Ringerike kommunes visjon og de ni hovedmålene som beskrives i neste kapittel, er utformet for å møte de viktigste utfordringene for Ringerike kommune og hele lokalsamfunnet i årene som ligger foran oss.

Ringerike kommune ligger nær hovedstaden og de mest folkerike områdene i landet. Kommunen er både en bykommune og en landkommune. Hønefoss har mange gode urbane kvaliteter og er i utvikling. Samtidig har vi verdifulle natur-, friluft- og landbruksområder i store deler av kommunen. De fleste innbyggerne bor sentralt, i og rundt Hønefoss. I andre områder bor folk dels i tettstedene og dels spredt. De store arealene med skog, fjell, innsjøer og elver gir grunnlag for det store antall hytter vi har i kommunen.

Alle disse forholdene tilsier at Ringerike og Hønefoss har gode muligheter for å framstå som attraktive for bolig- og næringsutvikling. I de kommende årene blir det helt avgjørende at Ringerikssamfunnet utnytter disse mulighetene.

Det er også vesentlig at kommunens tjenester på viktige basisområder oppfattes som tilstrekkelige og riktige. For næringslivet og den enkelte innbygger er det viktig at tjenestene er forutsigbare, at man får riktig og nyttig hjelp til avtalt tid og at man vet når plan- og byggesaker kan forventes å bli ferdigbehandlet.

Fokus på Hønefoss

Ringerike kommune har samarbeidet med de andre bykommunene og de to fylkeskommunene i Buskerud og Østfold om prosjektet ”Byenes attraktivitet – Byutvikling som grunnlag for profilering og markedsføring”. Prosjektet er gjennomført av Norsk institutt for by- og regionforskning NIBR. Rapportene fra prosjektet hjelper oss med å identifisere og sette ord på

mye positivt om Hønefoss, men også en rekke forbedringspunkter som kommunen, næringslivet og lokalsamfunnet kan ta tak i.

I forhold til sammenlignbare kommuner har Ringerike i dag en befolkning med større andel av eldre og færre i de yngste aldersklassene. Befolkningen har også et lavere utdanningsnivå og lavere gjennomsnittsinntekt. Det er mange og sammensatte årsaker til dette. En rekke andre bykommuner som har vært tuftet på tradisjonell industri og primærnæring, opplever det samme. Ringerike kommune ønsker å bidra til å snu disse trendene. Det er all grunn til å forvente at antall arbeidsplasser i industri og primærnæring vil fortsette å gå ned. Kommunen vil derfor legge til rette for at nye næringer kan etableres og vokse. Dette dreier seg om å sikre arbeidsplasser og verdiskaping som grunnlag for lokalsamfunnets økonomiske utvikling og vekst.

Det er også slik at mange ringerikinger ikke så lett ser alle de positive sidene ved hjemstedet og byen Hønefoss. Forskere kaller dette "hjemmeblindhet".

Med bakgrunn i disse vurderinger vil Ringerike kommune spesielt vektlegge forhold som kan gjøre kommunen mer attraktiv i den kommende kommuneplanperioden. Videreutvikling av byen og regionhovedstaden Hønefoss står helt sentralt i dette arbeidet.

Hønefoss er en av byene som utgjør flerkjernestrukturen rundt hovedstaden. Ringerike kommune samarbeider i Vestregionen og Osloregionen om utvikling av felles areal- og transportstrategier. Dette arbeidet dreier seg om å legge til rette for fremtidig regional utvikling, økonomisk vekst, bærekraftig utvikling og et effektivt transportsystem. I disse strategiene vil utvikling av Hønefoss være et sentralt element.

En god kommune for innbyggerne

Attraktivitet i forhold til innbyggere dreier seg både om å få nye folk til å flytte hit, unngå at innflyttere velger å flytte videre ut av kommunen, få utflyttede Ringerikinger til å velge å flytte tilbake og å få de som bor her til å fortsette å ha hjemkommunen som bosted. De viktigste faktorene som påvirker folks valg av bosted er:

- ✓ Bomiljø, trygghet, ren luft osv.
- ✓ Barnehage- og skoletilbud
- ✓ Handel, servicetilbud, kulturtilbud, variert friluftsliv
- ✓ Jobb og karrieremuligheter
- ✓ Kommunikasjoner og nærhet til storby og høyfjell
- ✓ Familieforhold og tilhørighet

Ringerike kommune har naturgitte fortrinn i forhold til bomiljø, trygghet, ren luft, tilgang til friluftsområder og har lagt stor vekt på å opprettholde trygge og gode lokalsamfunn. Barnehagetilbudet, spesielt i Hønefoss, bør forbedres. Kommunen har et variert tilbud innen handel, service og kultur. Likevel er det mange som reiser mot hovedstadsområdet for å få et mer komplett tilbud. Karrieremulighetene er gode innen mange områder. Innen andre områder er dette en begrensende faktor som bidrar til at et stort antall ringerikinger reiser over Sollihøgda hver dag for å få utnyttet sin kompetanse bedre.

Mye tyder på at Hønefoss og Ringerike har et stort potensiale i å legge til rette for at innflyttere ikke velger å flytte videre ut av kommunen. I denne sammenhengen er jobb- og karrieremuligheter og videreutdanningstilbud viktige faktorer.

En god kommune for næringslivet

Byens og regionens attraktivitet for næringslivet dreier seg hovedsakelig om faktorer som

- ✓ Tilgang på relevant arbeidskraft
- ✓ Etableringskostnader
- ✓ Lønnskostnader
- ✓ Skatt, avgifter
- ✓ Infrastruktur
- ✓ Nærhet til kunder, leverandører, råvarer og samarbeidspartnere
- ✓ Tilgang på kapital

Den enkelte kommune vil i varierende grad kunne påvirke disse faktorene. Faktorer som skattenivå og kapital styres helt andre steder, mens mulighetene for å påvirke etableringskostnader og infrastruktur er vesentlig større. I tillegg er det en stor utfordring å få synliggjort de komparative fortrinnene Ringeriksregionen har, eksempelvis et relativt lavt lokalt lønnsnivå, rimelige tomte- og boligpriser og trygge, gode bo- og oppvekstmiljøer, inn mot de rette miljøene.

En kommune som Ringerike har størst mulighet for å påvirke attraktiviteten positivt i forhold til små og mellomstore bedrifter. Store internasjonale konsern sine valg av lokaliseringer/etableringer påvirkes i vesentlig grad av helt andre faktorer enn de et lokalsamfunn kan påvirke. Derfor vil Ringerike kommunes innsats særlig måtte rettes inn mot små og mellomstore bedrifter.

Det er særlig grunn til å tro at Ringerike kan få til en vekst innenfor et spekter av tjenesteytende virksomheter. Årsakene til dette ligger hovedsakelig i at vi har tilgang på relevant arbeidskraft, relativt lave etableringskostnader og et konkurransedyktig lønnsnivå. Det er også rikelige arealer tilgjengelig for næringsvirksomhet, noe som vil bli stadig viktigere etter hvert som arealknappheten øker ellers i hovedstadsområdet. Ringerike kommune kan således ha et fortrinn i forhold til ulike typer arealkrevende næringsvirksomhet.

Ringerikes beliggenhet og nærhet til hovedstadsområdet er et stort fortrinn. På infrastrukturensiden blir det derfor spesielt viktig å sikre god kommunikasjon mot Oslo-området, hvor mange av bedriftene har sine kunder og samarbeidspartnere. I tillegg er Hønefoss den nærmeste byen for store områder i Hallingdal, Valdres og Hadeland.

Økonomisk bærekraft

Ringerike kommune har i likhet med mange andre kommuner utfordringer i forhold til å tilpasse utgiftsnivået og tjenestene til de tilgjengelige rammer. Demografisk utvikling og statlige reformer og satsinger legger press på tjenesteproduksjonen. Økt timetall i grunnskolen, flere barn i grunnskolealder, målsetting om full barnehagedekning og økende behov knyttet til at det blir flere av de eldste eldre (80 år og over) og flere yngre brukere av pleie- og omsorgstjenester, bidrar også til å legge økt press på kommuneøkonomien.

Fylkesmannen peker i sine tilbakemeldinger på at Ringerike kommune står overfor betydelige utfordringer og må søke å tilpasse utgiftsnivået til inntektsnivået.

Svake resultater og høy investeringsaktivitet har resultert i at kommunens lånegjeld har økt betydelig i perioden 2000-2005. Økende avdragsbyrde reduserer kommunens handlingsrom og gjør økonomien mer sårbar i forhold til eventuell renteøkning. Av samme grunn er kommunens fondsbeholdning betydelig redusert og består i hovedsak av bundne midler.

Økonomisk bærekraft forutsetter langsiktighet og er avgjørende for å sikre grunnleggende samfunnsverdier framover.

2. MÅL

Hovedmål		
1. Befolkning og samfunn	2. Næringsutvikling	3. Kommunens tjenester
1.1 Hønefoss skal være en robust og populær regionhovedstad. 1.2 Videreutvikle trygge og gode lokalsamfunn. 1.3 Sikre kulturarven og naturens mangfold.	2.1 Flere lønnsomme arbeidsplasser innen kunnskapsbaserte og tjenesteytende virksomheter. 2.2 Opprettholde og videreutvikle næringsliv og arbeidsplasser basert på naturressurser i kommunen. 2.3 Styrke kompetansenivået i Ringerikssamfunnet.	3.1 Opprettholde gode basistjenester. 3.2 Sikre økonomisk bærekraft for Ringerike kommune. 3.3 Kommunale tjenester skal være forutsigbare og ha godt omdømme.

I det etterfølgende beskrives Ringerike kommunes konkrete delmål og strategier under hvert av de ni hovedmålene.

2.1 BEFOLKNING OG SAMFUNN

Ringerike kommune karakteriseres med stabile befolkningstall de siste 10 årene og selv nedleggelse av forsvarets anlegg i regionen med omkring 500 arbeidsplasser direkte, har ikke gitt særlig konsekvenser i forhold til folketallet i seg selv.

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at for 5-årsperioden 2000-2005 var det en klar økning i antall bosatte i tettbebygde strøk. Tettstedsveksten i perioden var på 4,8%, mens den totale økningen i Norges befolkning i samme periode var på 2,9%.

Flyttetallene viser at flyttestrømmen går til de sentrale områder i Norge. Kommuner i disse områdene har positiv innflytting mens utkantkommunene opplever det motsatte.

Befolkningens alderssammensetning er vesentlig i forhold til utforming av tjenester og inntektsgrunnlaget. Ringerike har en høyere andel eldre over 67 år, mens andelen 0-5 år ligger betydelig under fylkes- og landsgjennomsnittet. En målrettet satsing for å beholde og tiltrekke ungdom i etableringsfasen og yngre barnefamilier vil kunne endre befolkningssammensetningen i en mer gunstig retning.

Ringerike karakteriseres også ved en bosettingsstruktur med lavere andel bosatt i tettsteder og lengre reisetid til kommunesenter. Dette har også konsekvens for utforming av tjenestetilbud og kostnader. Kommuneplanens arealdel legger opp til en gradvis endring av dette gjennom en prioritering av nye boliger til sentrumsområder og tettsteder.

Mye tyder på at befolkningen på bygdene og i de mindre tettstedene i Ringerike føler en sterkere tilknytning til sitt lokalmiljø enn det som er tilfelle i Hønefoss og nærområdene rundt byen. Det er mange grunner til dette, ikke minst historien fra før kommunesammenslåingen i 1964.

Utviklingen i Hønefoss de siste årene, og den videre utvikling en ser for seg i de kommende årene, har resultert i en viss endring. Folk begynner gradvis å bli mer stolte av hjembyen sin, antakelig fordi det er mer å være stolt av. Det blir viktig i denne kommuneplanperioden å understøtte denne utviklingen. En positiv identitetsfølelse blant innbyggerne i forhold til hjemstedet og byen er en nødvendig ressurs når byen og regionen ønsker å bli mer attraktiv for nye innflyttere.

Her har kommunen som samfunnsaktør og samfunnsutvikler en betydelig rolle som går langt ut over den tradisjonelle rollen som tjenesteyter. Det gjelder å legge til rette for den utvikling en ønsker.

Hovedmål 1.1 - Hønefoss skal være en robust og populær regionhovedstad

Konkrete delmål	Hvordan nå målene?
<ul style="list-style-type: none"> • Hønefoss skal videreutvikles som et attraktivt sentrum med variert tilbud av aktiviteter, handel, service, utdannings- og kulturtilbud. • Hønefoss skal videreutvikles som bosted for alle befolkningsgrupper. • Befolkningsvekst i sentrum • Hønefoss skal framstå som en kompakt miljøby basert på en bærekraftig utvikling. • Ta elvene og fossen i bruk! • Gode jobb- og karrieremuligheter. • Byens skal ha godt omdømme! • Økt tilgjengelighet og universell utforming. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hovedtyngden av nye boliger skal planlegges i sentrumsområdene, jfr. boligbyggeprogram. • Badeanlegg i sentrum. • Fotball- og friidrettsstadion i Hønefoss. • Mangfoldig kulturliv med øvingsmuligheter i sentrum. • Varierte, livssynsnøytrale ungdomstilbud, også for de yngste ungdommene. • Gode og etterspurte utdanningstilbud på videregående- og høyskolenivå. • Videreutvikle fjernvarmetilbud i hele byen. • Tilrettelegge og støtte arrangement og prosjekter som bidrar til godt omdømme. • Bevisstgjøring av de positive trekkene ved Hønefoss. • Utnytte potensialet for en bærekraftig utvikling av områder langs elvene. • Bedre veiløsninger og fremkommelighet i sentrum. • Videreutvikle byrommene og gågatesystemet også med tanke på universell utforming og trafiksikkerhet for alle.

Hovedmål 1.2 - Videreutvikle trygge og gode lokalsamfunn

Konkrete delmål	Hvordan nå målene?
<ul style="list-style-type: none"> • Tiltrekke og beholde ungdom i etableringsfasen og yngre familier. • Ringerikes befolkning skal ha god kommunikasjon med veg og kollektivtilbud. • Utvikle mangfold i kulturlivet som sikrer mulighet til deltakelse for alle. • Sikre lik tilgang til samfunnet gjennom universell utforming. • Styrke folkehelsen ved å tilrettelegge for fysisk aktivitet. • Planlagt beredskap mot de mest aktuelle uønskede hendelser. • Raskt kunne iverksette tiltak når krise har oppstått. 	<ul style="list-style-type: none"> • Støtte opp under lokalt engasjement og godt forankrede nærmiljøprosesser. • Videreutvikle partnerskaps-tankegangen i samspillet mellom kommunen og innbyggerne. • Samarbeidsavtaler med frivillige organisasjoner. • Gode barnehage- og skoletilbud. • Bedre bredbåndstilbud i hele kommunen. • Varierte, livssynsnøytrale ungdomstilbud. • Nye boligområder utenfor Hønefoss skal primært lokaliseres i etablerte tettsteder. • Nødvendig beredskapsmessig hensyn ved all kommunal planlegging, utbygging og drift. • Risikoreduserende tiltak mot miljøskader skal prioriteres. • Arbeide aktivt for ny E 16 Sandvika/Hønefoss og ny Rv35 i Hønefoss. • Bygge ut gang- og sykkelveger i lokalsamfunnene. • Sikre busstilbud til Oslo og Gardermoen og internt i regionen. • Øke kollektivtrafikkens konkurransemuligheter.

Hovedmål 1.3 Sikre kulturarven og naturens mangfold

Konkrete delmål	Hvordan nå målene?
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle kulturlivet, opplevelsen av kulturminner og kulturmiljøer. • Utnytte og videreutvikle regionens muligheter for idretts- og friluftsliv. • Stabilisere forbruket av elektrisitet og fossilt brensel • Opprettholde markagrensa, ivareta større sammenhengende naturområder og bevare høyfjellsplatåene i Ringerike. • Hindre nedbygging av matjord og strandarealer. • Opprettholde 100-metersbeltet langs vann og vassdrag og fortsette en bærekraftig forvaltning av vassdragene. • Økologisk balanse mellom alle naturlig forekommende dyre- og plantearter. • Miljøsertifisering internt og eksternt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Historisk senter og aktiviteter – Hringariki. • Ivareta Riddergården og de kulturhistoriske verdiene rundt fossen. • Sikre og videreutvikle Ringkollenområdet som den viktigste innfallsporten vår til marka. • Stimulere til økt fysisk aktivitet og egeninnsats blant innbyggerne. • Hyttebygging skal skje innenfor vedtatte planprinsipper. • Revidere ”Jordpolitisk arealvurdering”. • Opprettholde nært samarbeid med primærnæringen. • Stimulere til økt bruk av alternative energikilder og energibærere. • Miljøstandarder og miljøovervåking. • Hovedplan for avløp tilpasses ny vassdragsforvaltning.

2.2 NÆRINGSUTVIKLING OG ARBEIDSPLASSE

Tabellen under illustrerer noen nøkkeltall i forhold til næring og arbeidsliv i Ringerike kommune.

	Ringerike	Buskerud	Landet
Sysselsatte 15-74 år (med bosted i kommunen). 4. kvartal 2006. Prosent av befolkningen.	69	71	70
Menn	72	74	73
Kvinner	65	67	67
Registrerte arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken, årsgjennomsnitt. 2006. Prosent	2,4	2,4	2,6
Menn	2,5	2,3	2,6
Kvinner	2,3	2,5	2,6
Andel uførepensjonister 16-66 år. 2006. Prosent.	10,6	9,5	10,3
Bruttoinntekt pr innb 17 år og over. 2005	287 500	313 100	306 700
Menn	366 400	407 700	390 100
Kvinner	212 900	222 700	226 100
Sysselsatte fordelt på næring. 2006. Prosent			
Primær	2,4	2,5	3,4
Sekundær	24,0	22,7	20,5
Tertiær	73,1	74,3	75,6
Sysselsatte fordelt på sektor. 2006. Prosent			
Offentlig forvaltning	29,9	27,3	29,4
Privat sektor og off. foretak	70,1	72,7	70,6

Ringerike kommune har en yrkesdeltagelse på linje med fylkes- og landsgjennomsnittet. Yrkesdeltagelsen er noe lavere hos kvinner i Ringerike enn Buskerud- og landsgjennomsnittet viser. Arbeidsledigheten er på linje med Buskerudgjennomsnittet og noe lavere enn landsgjennomsnittet. Registrerte arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken er noe lavere for kvinner enn Buskerud- og landsgjennomsnittet.

Andel uførepensjonister er noe høyere i Ringerike. Dette har sammenheng med alderssammensetningen med en høyere andel i de eldre aldersgrupper.

Ringerike skiller seg ut når det gjelder sysselsatte fordelt på næringsgrupper, med en lavere andel innen primærnæring (landbruk, skogbruk, fiske) og tertiær (tjenesteytende) og høyere innen sekundær (handel). Gjennomsnittlig inntektsnivå pr innbygger er lavere i Ringerike enn Buskerud- og landsgjennomsnittet.

Kommunens sentrale beliggenhet i forhold til Oslo-regionen og Drammens-området vises gjennom en forholdsvis høy pendling ut- og inn av kommunen. Samtidig er kommunens

nettodekning av arbeidsplasser bedre enn mange andre sammenlignbare kommuner i Oslo-området.

Pendling inn og ut av kommunen	2003	2004	2005	2006
Sysselsatte med bosted i kommunen	13 891	13 844	13 955	14 377
Sysselsatte som pendler inn	3 177	3 298	3 301	3 419
Sysselsatte som pendler ut	3 719	3 778	3 899	4 045
Netto innpendling	- 542	-489	-598	-626
Sysselsatte med arbeidssted i kommunen	13 263	13 364	13 357	13 751

Statistikken viser at Ringerike har en solid overvekt av små og mellomstore virksomheter og at det er en økende tendens til mindre virksomheter.

	2003	2004	2005	2006
Bedrifter i alt	2 522	2 624	2 696	2 864
Ingen ansatte	1 631	1 715	1 729	1 790
1-4 ansatte	451	466	494	557
5-9 ansatte	195	184	215	231
10-19 ansatte	119	128	129	136
20-49 ansatte	84	88	87	108
50-99 ansatte	26	26	28	26
100 ansatte og over	16	17	14	16

Befolkningen i Ringerike har generelt noe lavere kompetansenivå enn sammenlignbare kommuner. Det betyr at det er færre innbyggere med utdanning fra videregående skole, høyskole og universitet. For alle typer virksomheter, både privat og offentlig, er det avgjørende å ha ansatte med rett kompetanse. Tilgang på kompetent arbeidskraft kan bli en begrensende faktor for videreutvikling av næringslivet i Ringerike.

Hovedmål 2.1 - Flere lønnsomme arbeidsplasser innen kunnskapsbaserte og tjenesteytende virksomheter.	
Konkrete delmål	Hvordan nå målene?
<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegging for etablering og videreutvikling av små og mellomstore bedrifter. • Næringslivets og befolkningens transportbehov mot Oslo-området skal tilfredsstilles. • Kommunen skal være en forutsigbar utviklingsaktør i samspillet med næringslivet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeide aktivt for realisering av ny E16 Sandvika-Hønefoss og Rv35 i Hønefoss. • Videreutvikling og nyetablering av næringsvirksomhet gis høyeste prioritet i all kommunal saksbehandling. • Sikre og tilrettelegge områder egnet for næringsvirksomhet. • Tilrettelegge for ny næringsetablering for Forsvarets eiendommer på Hvalsmoen og Eggemoen. • Forutsigbarhet! • Bedre samarbeid med utdanningsinstitusjonene. • Styrke samhandlingen mellom kommunen og næringslivet.
Hovedmål 2.2 - Opprettholde og videreutvikle næringsliv og arbeidsplasser basert på naturressurser i kommunen	
Konkrete delmål	Hvordan nå målene?
<ul style="list-style-type: none"> • Ringeriksregionen skal ha et variert, konkurransedyktig og omstillingsdyktig næringsliv. • Legge til rette for økt bruk og foredling av bioenergi. • Reiselivet i regionen videreutvikles bl.a. med utgangspunkt i naturgitte, historiske og kulturelle verdier. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for primærnæringen som viktig råstoffleverandører til næringslivet på Ringerike. • Næringslivets transportbehov skal ivaretas. • Kartlegginger av lokale ressursgrunnlag. • Tilrettelegge for lokale nisjeproduksjoner og tjenesteyting fra primærnæringen. • Sikre kompetanse som bidrar til utvikling av hovedproduksjonene i primærnæringen.
Hovedmål 2.3 - Styrke kompetansenivået i Ringerikssamfunnet	
Konkrete delmål	Hvordan nå målene?
<ul style="list-style-type: none"> • Økt kompetanse i regionen, både på videregående skole nivå og høyskole-/universitetsnivå • Flere yngre med høy kompetanse 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiv deltakelse i Vestregionsamarbeidet • Ringerike kommune skal bidra til å skape og styrke utviklingsmiljøer for bedrifter/næringsliv. • Samarbeid med aktuelle utdanningsinstitusjoner i regionen. • Tilrettelegge for økt bolyst for å begrense videreflytting.

2.3 KOMMUNENS TJENESTER

Det er viktig at kommunen har tilfredsstillende ”basistjenester” som helse, sosial, omsorg, skole m.m. Disse tjenestene preges i vesentlig grad av et sterkt statlig lov- og regelverk som er styrende for virksomhetenes innretning og tjenestenes omfang. Man kan derfor si at for de fleste av disse områdene er det staten som fastsetter både målene gjennom lover, forskrifter m.v. og rammene gjennom statsbudsjettet.

I det etterfølgende gjengis noen nøkkeltall som grunnlag for vurdering av kommunens tjenester innen noen utvalgte områder. Tallene er hentet fra nasjonale statistikker som SSB/KOSTRA og Skoleporten.

Barnehage og skole

Noen KOSTRA-tall	Ringerike 2005	Ringerike 2006	Gruppe 13 ¹ 2005	Gruppe 13 2006
Dekningsgrader - barnehage				
Andel barn 1-5 år med plass	67,4%	69,6%	72,8 %	80,2%
Andel barn under 3 år	45,1%	47,8%	52,0 %	61,3%
Andel barn over 3 år	83,1%	85,7%	87,4 %	92,6%
Nøkkeltall - grunnskole				
Elever pr undervisningsrelatert årsverk	11,8	11,9	13,1	13,0
Andel elever som får spesialundervisning	6,6%	7,3%	5,0%	5,4%

KOSTRA-dataene viser en økning i dekningsgraden i barnehage fra 2005 til 2006, men kommunen ligger fortsatt betydelig under gruppegjennomsnittet på 80,2%. Økningen er i tråd med den politiske målsettingen om å sørge for tilstrekkelig antall barnehageplasser.

Antall elever pr lærerårsverk er noe lavere i Ringerike enn gjennomsnittet for sammenlignbare kommuner, men det er store forskjeller mellom små og store skoler.

IKT i skolen	2003-04 Ringerike	2003-04 Buskerud	2003-04 Landet	2004-05 Ringerike	2004-05 Buskerud	2004-05 Landet
Antall elever pr. PC	7,0	6,9	7,7	5,4	5,5	6,5
Andel PC-er med internett	85,0	77,6	73,6	83,8	85,3	80,7

¹ Statistisk sentralbyrås inndeling av kommuner i kommunegrupper. Ringerike kommune er plassert i gruppe 13 som består av de store byene bortsett fra de fire største Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim.

Læringsmiljøet - Elevinspektørene/Elevundersøkelsen www.skoleporten.no

	2003-04			2004-05			2005-06		
	Ring	Busk	Landet	Ring	Busk	Landet	Ring	Busk	Landet
7. trinn									
Elevenes motivasjon	3,1	3,1	3,1	3,2	3,1	3,1	3,1	3,0	3,0
Trivsel	3,5	3,5	3,5	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Mobbing	3,8	3,9	3,9		3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Elevmedvirkning	2,1	2,1	2,0	1,8	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9
Fysisk læringsmiljø	2,8	2,6	2,6	2,9	2,7	2,6	2,8	2,6	2,5
Motiverende lærere	3,1	3,0	3,0	3,1	3,0	3,0	3,1	3,0	2,9
Arbeidsmiljø	3,2	3,2	3,2	2,9	2,8	2,8	2,9	2,8	2,8
Elevråd	3,1	3,0	2,9	3,3	3,0	2,9	3,2	2,9	2,9
10. trinn									
Elevenes motivasjon	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Trivsel	3,7	3,6	3,6	3,6	3,7	3,6	3,8	3,7	3,7
Mobbing	3,8	3,9	3,9	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9
Elevmedvirkning	2,1	2,1	2,1	2,0	2,1	2,0	1,9	1,9	1,9
Fysisk læringsmiljø	2,4	2,5	2,4	2,4	2,5	2,4	2,5	2,5	2,4
Motiverende lærere	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	2,9	2,9	2,8
Arbeidsmiljø	3,4	3,5	3,5	2,7	2,6	2,6	2,6	2,7	2,6
Arbeidsplaner og læreplanmål	2,6	2,6	2,6	2,5	2,7	2,6	2,9	2,8	2,7
Elevråd	2,7	2,8	2,7	2,7	2,7	2,6	2,6	2,7	2,6

Dette viser at elevene i Ringerike gjennomgående trives godt på skolen. I likhet med resten av landet har Ringerike en utfordring i forhold til motivasjon og elevmedvirkning.

Fra Sentralgitte eksamener - Karaktergjennomsnitt

	2002-03			2003-04			2004-05			2005-06		
Fag	Ring	Busk	Landet	Ring	Busk	Landet	Ring	Busk	Landet	Ring	Busk	Landet
Norsk hovedmål	3,8	3,8	3,6	3,4	3,6	3,7	3,5	3,6	3,6	3,5	3,7	3,6
Norsk sidemål	3,4	3,3	3,3	2,9	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3	3,0	3,3	3,3
Matematikk	2,5	3,2	3,3	3,3	3,1	3,2	3,1	3,1	3,1	3,6	3,6	3,6
Engelsk	3,4	3,5	3,5	3,9	3,6	3,6	3,4	3,5	3,6	3,1	3,1	3,1

Eksamensresultatene ligger i snitt nær og til dels noe under snittet for Buskerud og for landet som helhet. Ringerike har en utfordring i forhold til leseferdigheter og matematikk. Dette arbeider skolene mer målrettet med.

Helse og omsorg

Noen KOSTRA-tall	Ringerike 2006	Gruppe 13 2006	Buskerud 2006
Dekningsgrad			
Andel mottakere av hjemmetjenester over 67 år	79,3	68,6	71,1
Andel mottakere av hjemmetjenester over 80 år	51,8	46,9	49,3
Andel innbyggere 67+ som mottar hjemmetjenester	19,7	17,5	19,2
Andel innbyggere 80 + som mottar hjemmetjenester	35,7	35,0	37,4
Andel innbyggere 90 + som mottar hjemmetjenester	48,2	52,7	52,5
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	94,6	90,0	91,2

Strukturelle endringer i pleie- og omsorgstjenesten har gitt seg utslag i at Ringerike nå er forholdsvis nær gruppe- og fylkesgjennomsnittet i forhold til andel av innbyggerne som mottar hjemmetjenester, mens man tidligere lå vesentlig under.

Andel plasser i enerom er nå også noe lavere i Ringerike og i tråd med fylkesgjennomsnittet, mens man tidligere lå høyere.

Parallelt med kommuneplanarbeidet har Ringerike kommune utarbeidet HELSE OG OMSORGSPLAN 2015. Denne legges fram til politisk behandling høsten 2007. Planen består av delplanene:

1. Omsorgsplan 2015
2. Psykiatriplan 2015
3. Boligsosial handlingsplan 2015
4. ReHabiliteringsplan 2015
5. Plan for Hospice og palliasjon 2015
6. Ruspolitisk handlingsplan 2015 (vil bli vedtatt februar 2008), som også vil omhandle voldsproblematikken i Hønefoss
7. Samlet plan for barn og unge 2015 (vil bli lagt fram til politisk behandling 2008)
8. Demensplan 2015 (vil bli lagt fram til politisk behandling 2008)

Sykdomsforebyggende og helsefremmende arbeid i en kommune som Ringerike, er omfattende og sammensatt. Dette griper på mange måter inn i de fleste områder av kommunens virksomhet. Både de individrettede forebyggende tiltakene (eksempelvis helsestasjoner og skolehelsetjeneste) og miljørettet helsevern omfattes av helselovgivningen.

Minst like viktig er alle de andre tiltakene som iverksettes av andre enn kommunehelsetjenesten, både i offentlig og privat/frivillig regi. Dette dreier seg bl a om å legge til rette for trygghet og trivsel, skape gode møteplasser, gi gode rammebetingelser for sunne valg, fysisk aktivitet, kultur og naturopplevelser. Ringerike er en stor kommune i utstrekning og det bor folk i alle deler av kommunen. Det innebærer at slike tilbud må være til stede i hele kommunen. De store og gode naturområdene i kommunen gir mange muligheter for fysisk aktivitet og aktivt friluftsliv. Turstier, skiløyper, jakt- og fiskemuligheter er bedre enn i de fleste sammenlignbare kommuner. Gjennom kommunens arealplanarbeid legges det også til rette for idrettsanlegg, nærmiljøanlegg og lekeplasser.

Ringerike kommune har inngått partnerskapsavtale med Buskerud fylkeskommune om folkehelse. Prioriterte områder er fysisk aktivitet, kosthold, røykeslutt og psykisk helse.

Økonomisk bærekraft

2006	Ringerike	Buskerud	Landet
Frie inntekter pr innbygger	27 482	28 140	29 051
Brutto utgifter fordelt på sektor. Prosent			
Administrasjon, styring og fellesutgifter	6,2	7,3	7,0
Barnehage	7,5	9,4	9,7
Grunnskole	21,5	23,2	23,7
Pleie og omsorg	34,5	28,2	27,1
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	2,1	4,6	5,2
Netto lånegjeld pr innbygger	29 357	16 594	26 492
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter.	173,9	144,6	165,8
Rente- og avdragsutgifter, netto i prosent av driftsinntektene.	3,3	2,0	2,3

Ringerike kommune har lavere frie inntekter (skatt og rammetilskudd fra staten) pr innbygger enn fylkes- og landsgjennomsnittet.

Ringerike kommune bruker forholdsmessig mer på helse og omsorg og mindre på barnehager enn fylkes- og landsgjennomsnittet.

Positive driftsresultater er viktig for å sikre stabile tjenester og grunnleggende samfunnsverdier. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommunen sitter igjen med til avsetninger og investeringer. Netto driftsresultat betraktes som hovedindikatoren for økonomisk balanse.

Ringerike kommune har over flere år hatt negative driftsresultater. Svake resultater og høy investeringsaktivitet har bidratt til økt gjeld og høye kostnader til gjeldsbetjening. Det er viktig for kommunen å få til en langsiktig plan for å få balanse mellom inntekter og utgifter. Målsettingen er å ha et netto driftsresultat på 3% av driftsinntektene med tanke på bærekraftig økonomi.

Etter flere år med trange rammer er det behov for en planmessig styrking av vedlikeholdet av kommunens bygninger og anlegg. Vedlikehold og oppgradering må sikres slik at bygninger gjenvinner sin opprinnelige standard, slik at de ikke forfaller og innbærer store utgifter for fremtidige generasjoner.

Sterk ubalanse mellom store og tunge oppgaver og sviktende økonomiske ressurser til å løse disse, utløser behovet for å finne nye måter å løse oppgavene på. Etikk og samfunnsansvar har fått en mer fremtredende plass for næringslivet og frivillige organisasjoner har blitt mer profesjonalisert og ønsker fastere og mer forpliktende samarbeidsformer. Gjennom partnerskap med organisasjoner og næringsliv har kommunen mulighet for å bedre kvaliteten på tjenester der hvor kommunen må redusere sin innsats og i lokalsamfunnsutviklingen.

I denne forbindelse er det helt avgjørende at kommunen, både administrativt og politisk, opptrer med stor grad av forutsigbarhet.

Ringerike kommune skal yte god service overfor innbyggerne. ”Tilfredse brukere” er like viktig for kommunen, som ”fornøyde kunder” for næringslivet. Det er et mål for kommunen å ha et langsiktig og tillitsfullt samspill med kommunens målgrupper. Innbyggerne skal ha god innsikt i kommunens virksomhet både som servicebedrift og demokratisk instans. Forholdene skal legges best mulig til rette for offentlig innsyn i forvaltningen. Ringerike kommune skal profileres som en merkevare, med en klar og enhetlig profil.

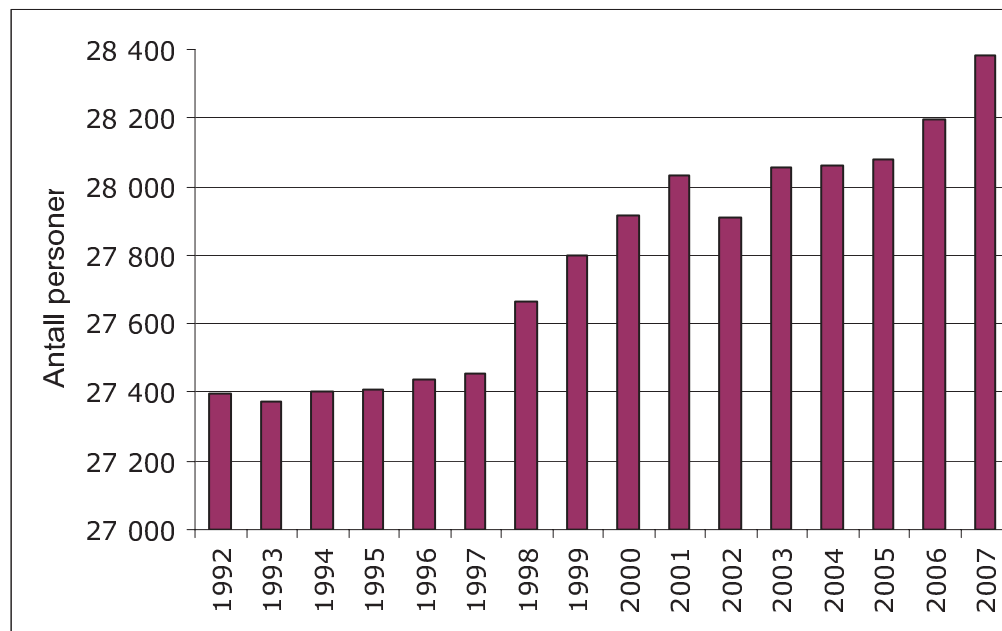
Kommunens kommunikasjon med omverdenen er en sentral forutsetning for det offentliges effektivitet og service i et demokratisk samfunn. Kommunikasjonen styrker demokratiet, holder innbyggerne orientert om plikter og rettigheter, i tillegg til å påvirke holdninger og profilere kommunens virksomhet.

Enhetlig offentlig informasjon gir publikum en lettere hverdag i tillegg til at forvaltningen unngår dobbeltarbeid og økte kostnader.

Hovedmål 3.1 - Opprettholde gode basistjenester.	
Konkrete delmål	Hvordan nå målene?
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen skal ha hensiktsmessige tilbud innen skole, barnehage, helse og omsorg. • Barn, unge og funksjonshemmede sine behov skal spesielt ivaretas. • Ledelse og ansatte skal opptre som tilretteleggere og medspillere i kontakten med innbyggerne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen skal prioritere stimulerende fagmiljøer med god faglig kompetanse og evne til å prioritere målrettet og riktig. • Ansatte og folkevalgte sin adferd skal være preget av høy etisk standard, barmhjertighet og fokus på rettsikkerhet. • Helsehensyn skal være et viktig element i styrings- og beslutningsprosesser. • Oppfølging av partnerskapsavtalen om folkehelse. • Alle barn skal ses og gis oppmerksomhet hver dag i barnehagen og skolen. • Forebyggende arbeid vektlegges og skal gjennomsyre hele organisasjonen på alle områder. • Barna skal gjøres i stand til å ta vare på seg selv og føle omsorg for andre • Barn og unge skal tilegne seg kunnskaper, ferdigheter og holdninger som sikrer hver enkelt en positiv identitet • Foreldre/foresatte har ansvaret for sine barn og skal gis mulighet til reell medvirkning
Hovedmål 3.2 - Sikre økonomisk bærekraft for Ringerike kommune	
Konkrete delmål	Hvordan nå målene?
<ul style="list-style-type: none"> • Sikre positivt driftsresultat på 3% av driftsinntektene. • Netto finansutgifter skal ikke overstige 6% av driftsinntektene. • Lånegjelden skal ikke utgjøre mer enn 80% av driftsinntektene. • Formuesbevarende prinsipp – verdien av kommunes bygg og anlegg skal opprettholdes. 	<ul style="list-style-type: none"> • God forankring av økonomiplanprosessen i forhold til kommuneplanen og de langsiktige utfordringene. • Økt fokus på partnerskap med næringsliv og organisasjoner i forhold til tjenester og lokalsamfunnsutvikling. • Aktiv tilrettelegging for næringsetablering • Kontinuerlig fokus på en effektiv tjenesteproduksjon.
3.3 Kommunale tjenester skal være forutsigbare og ha godt omdømme	
Konkrete delmål	Hvordan nå målene?
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen skal yte god service overfor innbyggerne. • Det skal være en klar og enhetlig profil på kommunens virksomhet. • Kommunen skal preges av åpenhet og tilgjengelighet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Innbyggere og næringsliv skal oppleve at kommunens saksbehandling og planprosesser er forutsigbare. • Innbyggerne skal gis god innsikt i kommunens virksomhet både som servicebedrift og demokratisk instans. • Aktiv informasjon om planer, aktuelle saker og begivenheter. • Enhetlig profilering via internett, presse og annen trykt informasjon. • Brukerundersøkelser som styrings- og utviklingsverktøy.

3 BEFOLKNINGEN I RINGERIKE

Befolkningsvekst Ringerike 1992-2007. Tall pr. 1. januar.

Endelig folketall i Ringerike pr. 1. januar 2007 var registrert til 28 385 og økningen var på 188 personer i forhold til året før. Det er den største årlige økningen i folketallet siden 1997.

Ringerike har de to siste årene opplevd en positiv økning i folketallet. Økningen i folketallet de siste 10 årene er på totalt 932 personer (3,4%) og gir en gjennomsnittlig årlig folketilvekst på 0,34%.

I 2006 økte folketallet i Norge med 40 900 (0,88%), slik at det ved årsskiftet var registrert 4 681 100 bosatte i landet. Dette er den største årlige tilveksten i folketallet som er registrert i Norge, 1 700 flere enn i 1946, det tidligere toppåret.

Mens hele økningen i 1946 kom fra fødselsoverskudd, utgjorde fødselsoverskuddet i 2006 ca 42 prosent av tilveksten, slik at innflyttingsoverskuddet fra utlandet stod for 58 prosent.

For Ringerike kommunes vedkommende utgjorde fødselsunderskuddet – 27 og innflyttingsoverskuddet 205. Innflyttingsoverskuddet er betydelig større enn de senere årene.

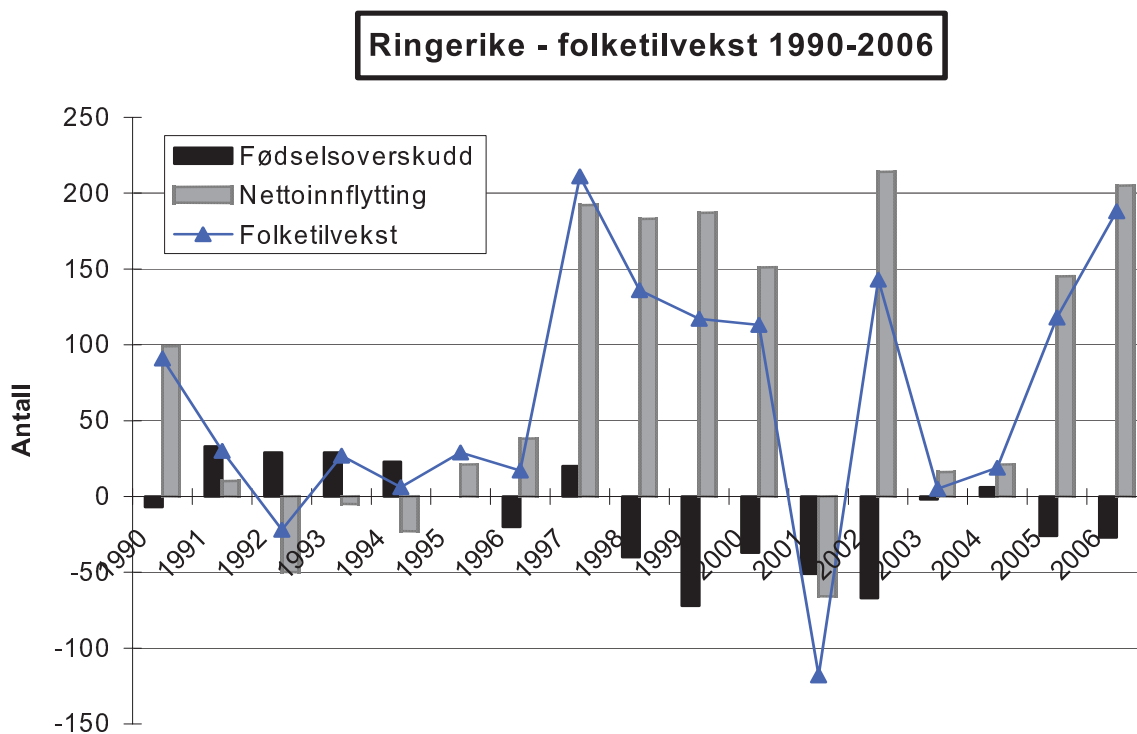
I forrige kommuneplan ble det lagt til grunn en årlig gjennomsnittlig vekst i folketallet på 0,75% frem til 2005, deretter 1 %. Det har imidlertid skjedd en vesentlig endring i forutsetningene som ble lagt til grunn i gjeldende kommuneplan, ved Stortingsvedtak om nedleggelse av forsvaret i regionen. På kort sikt er det naturlig at en slik omlegging påvirker folketallet.

Endringer i folkemengden fra 1990-2006

Folketilveksten er lik differansen mellom folkemengden to påfølgende år. Folketilveksten er lik fødselsoverskudd (antall fødte minus antall døde) +/- nettoinnflytting (antall innflyttinger

minus antall utflyttinger). Tabellen og figuren nedenfor viser hvordan disse to komponentene har påvirket tilveksten i Ringerike fra 1990 til i dag. Etter 1995 har en positiv netto innflytting til kommunen bidratt til en befolkningsstilvekst til tross for negativt fødselsoverskudd. Fra 1997 til 2000 utgjorde befolkningsveksten rundt 100 personer årlig. I 2003 og 2004 ser vi at både inn- og utflyttingen og forholdet mellom antall fødte og antall døde balanserer slik at netto folketilveksten blir tilnærmet null. I 2005 og 2006 er igjen netto innflyttingen blitt så høy at den mer enn oppveier fødselsunderskuddet og bidrar til en positiv tilvekst.

År	Folke- mengde 1. Jan	Fødte	Døde	Fødsels- overskudd	Inn- flyttinger	Ut- flyttinger	Netto- innflytting	Folke- tilvekst	Endring i %
1994	27 401	346	323	23	1 015	1 038	-23	6	0,00 %
1995	27 407	328	328	-	1 128	1 107	21	29	0,10 %
1996	27 436	303	323	-20	1 051	1 013	38	17	0,06 %
1997	27 453	320	300	20	1 207	1 015	192	211	0,76 %
1998	27 664	306	346	-40	1 243	1 060	183	136	0,49 %
1999	27 800	270	342	-72	1 340	1 153	187	117	0,42 %
2000	27 917	309	346	-37	1 243	1 092	151	113	0,40 %
2001	28 030	273	324	-51	1 161	1 227	-66	-118	-0,42 %
2002	27 912	276	343	-67	1 292	1 078	214	143	0,51 %
2003	28 055	277	279	-2	1 177	1 161	16	5	0,00 %
2004	28 060	311	305	6	1 109	1 088	21	19	0,00 %
2005	28 079	278	304	-26	1 147	1 002	145	118	0,42%
2006	28 197	265	292	-27	1 242	1 037	205	188	0,67%
2007	28 385								

Befolkningens alderssammensetning

Minst like interessant som de rene befolkningstallene er det å studere alderssammensetningen sammenlignet med andre kommuner, og utviklingen over tid. Etterfølgende tabell viser alderssammensetningen i Ringerike kommune sammenlignet med fylket og landet:

	Ringerike 2006	Indeksert 2006	Buskerud 2006	Landet 2006
0-5 år	6,1	81,3%	7,2	7,5
6-15 år	12,2	91,7%	12,9	13,3
16-66 år	66,1	99,7%	66,3	66,3
67-79 år	9,7	115,5%	8,7	8,4
80 år og over	5,7	121,3%	4,9	4,7

Indeksering er Ringerike i forhold til landsgjennomsnittet. Tabellen viser at Ringerike har en høyere andel eldre over 67-79 år og 80 år over, mens andelen 0-5 år ligger betydelig under lands- og fylkesgjennomsnittet.

Målsettingen i kommuneplanen er å få til en netto innflytting til kommunen av yngre personer i yrkesaktiv alder slik at andelen 16-66 år øker.

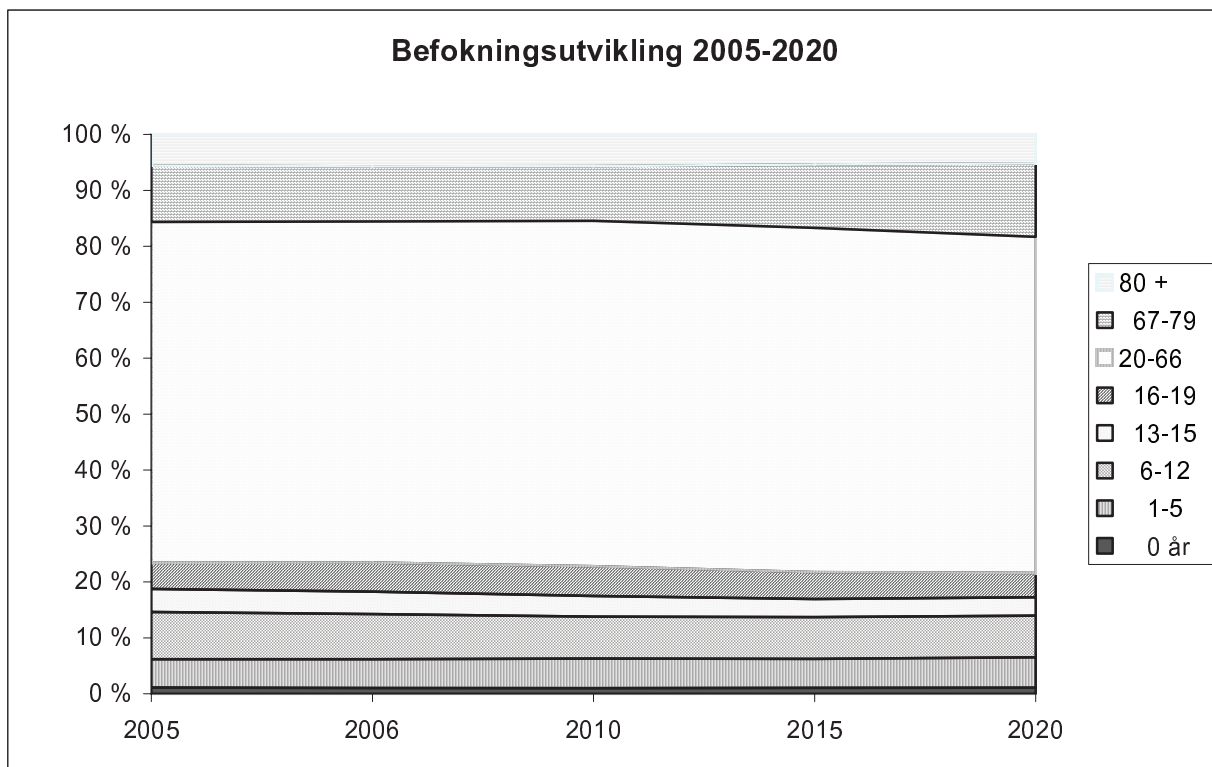
Befolkningsfremskrivning 2005-2020

Befolkningsfremskrivninger basert på Statistisk sentralbyrås prognose (alternativ høy nasjonal vekst). Befolkningstall fra 2005 fremskrevet til 2020.

Fremskrivningen viser at den stabile utviklingen forventes å fortsette og at folketallet kan komme opp nær 30 000 personer etter 2015.

	0 år	1-5	6- 12	13- 15	16- 19	20- 66	67- 79	80 +	I alt
2005	317	1 416	2 375	1 151	1 315	17 114	2 828	1 565	28 079
2006	290	1 447	2 273	1 123	1 464	17 142	2 765	1 612	28 166
2010	288	1 498	2 133	1 046	1 514	17 548	2 774	1 615	28 414
2015	307	1 522	2 186	943	1 412	18 016	3 316	1 579	29 281
2020	334	1 652	2 256	1 004	1 315	18 259	3 989	1 577	30 386

Som oversikten viser vil det bli en forskyvning i alderssammensetningen. De eldste aldersgruppene vil utgjøre en stadig økende andel av befolkningen fremover, selv om andel over 80 avtar noe.

4. AREALDELEN

4.1 HOVEDMÅL FOR AREALUTVIKLINGEN I RINGERIKE KOMMUNE

- Ringerike skal være et godt sted å bo.
- Boligtilbudet i Ringerike skal være variert. Det skal legges vekt på bymessig foretting og utvikling i Hønefoss. Regionhovedstaden Hønefoss skal videreutvikles som en robust og et naturlig sentrum. Hønefoss skal fremstå som den kompakte miljøbyen basert på en bærekraftig utvikling.
- Det skal tilrettelegges for en god utvikling i alle deler av kommunen. Nye utbyggingsområder skal primært lokaliseres til eksisterende tettstedsområder, for å styrke de kvalitetene tettstedene/byen har i dag. Hovedtyngden av boligutviklingen skal skje i Hønefoss. Ved planlegging av nye utbyggingsområder skal det legges vekt på gode nærmiljøer, trafikkikkerhet, samfunnsikkerhet og sikring mot støy- og luftforurensning, hensyn til tilgjengelighet, universell utforming og ivaretagelse av mer spesifikke helsehensyn.
- Ringerike skal ta vare på viktige områder i kommunen som har høy kvalitet som friluftsområde, natur- og kulturlandskap, områder med kulturminner og verneverdi, landbruksområde, vassdrag.
- Ringerike skal være et attraktivt sted for nyetablering av arbeidsplasser, og arealmessig skal det legges til rette for en god dekning av offentlige og private servicefunksjoner. I Hønefoss skal det sikres tilstrekkelige arealer for boliger, handel, næring, service, kultur og idrett, som kan bidra til å underbygge byens funksjon som regionhovedstad.
- Ringerike skal ivareta gode hytteområder i kommunen. Utvikling av nye hytteområder skal bidra til å øke reiselivsaktiviteten i Ringerike, og skal skje på en måte som bevarer landskapsmessige sårbare områder, og som ikke er i konflikt med naturverdier, biologisk mangfold, friluftsområder, kulturminner, kulturlandskap eller viktige landbruksområder.
- Kommunedelplanen for gående og syklende og Grønn Plakat skal legges til grunn for planarbeidet.
- Det tas sikte på å samle langbaneskyting (200 meter og 300 meter) til Ringerike skyte- og øvingsfelt (RISØ) ved Buttentjern så langt som det praktisk lar seg gjennomføre, men lokale etablerte skytebaner med blant annet stor reiseavstand kan opprettholdes.
- Ringerike skal ivareta nasjonale verdier av sand- og grusressurser i kommunen.

4.2 STATLIGE OG FYLKESKOMMUNALE FØRINGER

Det er fra statlig og fylkeskommunalt hold gitt en del retningslinjer og føringer som gir rammer for utøvelsen av den kommunale planmyndigheten. Dette er uttrykt gjennom rikspolitiske retningslinjer (RPR), rundskriv, stortingsmeldinger og gjennom Fylkesplanen.

Her nevnes de viktigste statlige og fylkeskommunale føringene:

- RPR for samordnet areal- og transportplanlegging. Målsetningen er å samordne arealplaner og samferdselstiltak med sikte på reduksjon av transportbehovet og overgang til kollektive transportformer.
- RPR for barn og unges medvirkning i planleggingen. Det legges her vekt på at det må tilrettelegges for barn og unges medvirkning i kommunale planprosesser, og det settes konkrete krav til leke- og oppholdsarealer for disse aldersgruppene.
- RPR for vernede vassdrag. De vernede vassdragene er beskyttet mot vassdragsutbygging, men vernet gir begrenset beskyttelse mot øvrige inngrep som kan redusere vassdragets verdier. Retningslinjene setter derfor krav til forvaltningen av vassdragene og vassdragsnære områder. Det er forutsatt at kommunene gjennom kommuneplanleggingen

skal dele vernede vassdrag inn i soner i forhold til verneverdier, med tilhørende bestemmelser for bruken av områdene.

- Stortingsmelding nr. 29 (1996-97) "Regional planlegging og arealpolitikk".
- Fylkesplan for Buskerud 2005-2008. Fylkesplanen legger opp til å utvikle sterke sentra i fylket – særlig Drammen, Kongsberg og Hønefoss – med utgangspunkt i byenes fortrinn og utviklingsmuligheter. Samtidig må man styrke sammenhengen mellom byene og omlandet deres, og forhindre at byer og tettsteder sprer seg vilkårlig inn i omlandet. Regjeringen mener dette vil bidra både til bedre geografisk balanse i utviklingen på Østlandet og til å avlaste presset i Oslo og Akershus.
- JAV – Jordpolitisk arealvurdering datert 28.03.94 klassifiserer landbruksarealene i Ringerike i 3 kategorier og viser landbruksmyndighetenes holdning til arealbruken gjennom en avveining mot andre sektors arealinteresser.
- Forskrift om konsekvensutredninger av 1.4.2005
- Forskrift om miljørettet helsevern av 25.04.03
- Veileder i miljørettet helsevern, IS-1104.
- Stortingsmelding nr. 23 (2001-2002) Bedre miljø i byer og tettsteder.
- Rundskriv datert 21.02.2006 "Vern om jorda og kulturlandskapet- kommunenes ansvar innenfor nasjonale mål."

4.3 FORHOLDET TIL ØVRIG OVERORDNET PLANARBEID I KOMMUNEN

4.3.1 Kommunedelplan for nytt hovedvegssystem i Hønefoss

Målsetning: Det skal utvikles en overordnet plan for vegtrafikken i Hønefoss med sikte på å avlaste trafikken i sentrum og redusere ulempene for det trafikkutsatte miljøet mest mulig. Behovet for avlastning gjelder i særlig grad dagens hovedveg gjennom sentrum; Kongens gate, Nordre Torv, Torvgata, Strandgata samt Høneengata. Hovedvegssystemet skal være mindre sårbart bl.a. med nye elvekryssinger. I arbeidet skal det vurderes alternativer med konsekvenser for disse. Kommunedelplanen skal avklare vegkorridor med kryssplasseringer.

Prosess før sommeren 2007: Rådmannen har utarbeidet forslag til grovsilingsrapport med enklere konsekvensanalyser og forslag til noen utvalgte alternativer. Konsekvenskriterier for utvelging: trafikk, kostnader, naturmiljø, kulturminner og kulturmiljø, landskapsbilde og lokalt utbyggingsmønster. Behandling i formannskapet juli 2004 av grovsilingsrapport med enklere konsekvensanalyse og anbefaling av noen utvalgte alternativer. Høring av rapporten og utvalget av alternativer hos sentrale parter/regionale myndigheter. Rådmannen har vurdert innspillene og foreslår å gå videre med et begrenset antall alternativer for mer inngående konsekvensanalyser. Kommunestyret valgte å gå videre med alternativene 0 (null/ingen tiltak) og V2 (vest 2) (Jfr. grovsilingsrapporten). V2-alternativet er inntegnet på plankartet. Det er utarbeidet en konsekvensutredning for de utvalgte alternativene. Saken er behandlet i formannskapet/kommunestyret med vedtak om å legge utvalgte alternativer med mer inngående konsekvensanalyser ut på høring. Offentlig høring av utvalgte hovedvegnett med mer inngående konsekvensanalyser er gjennomført.

Videre prosess:

- Rådmannen vurderer innspillene og anbefaler et alternativ for planvedtak.
- Orientering og behandling i formannskapet, anbefalt vedtak på valg av alternativ og godkjenning av konsekvensutredning.
- Behandling i kommunestyret, vedtak på valg av alternativ.

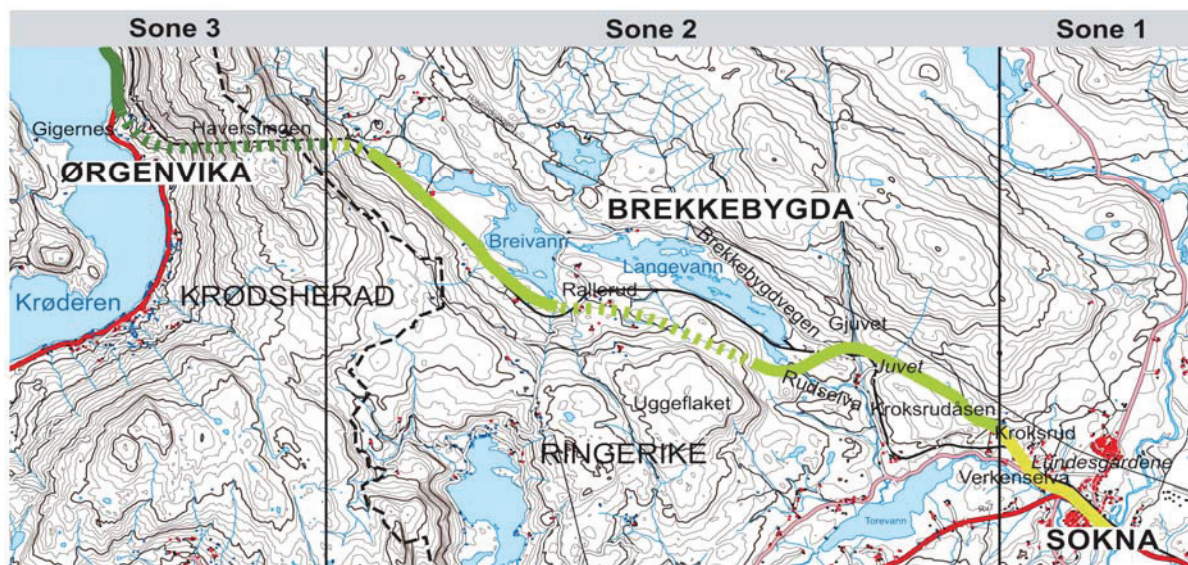
4.3.2 Kommunedelplan for Ådalsfjella

Ringerike kommune skal revidere Kommunedelplan for Ådalsfjella i henhold til plan- og bygningsloven § 20-1. Gjeldende plan; ”Kommunedelplan for Ådalsfjella 1998- 2011” ble vedtatt i Ringerike kommunestyre 22. oktober 1998. Planen ble endret 16. august 1999. Formannskapet vedtok oppstart av revidering av kommuneplanen 05.10.2004. Kommunen har hittil mottatt 36 innspill til planen. Planprogram for revidering av Kommunedelplan for Ådalsfjella ble vedtatt 19.02.07. Når Kommunedelplan for Ådalsfjella blir vedtatt, vil Ådalsfjella bli lagt inn på kommuneplankartet.

4.3.3 Kommunedelplan for Ringeriksbanen

Stortinget vedtok 17.12.2002 at trasé for Ringeriksbane via Åsa. Det betyr at den aktuelle jernbanetraseen blir hovedtraseen for Bergensbanen. Oppstart av Ringeriksbanen er for øvrig tatt med i handlingsprogrammet til Nasjonal transportplan (NTP) 2006-2015. Ringeriksbanen er inntegnet på planen som ”fremtidig jernbane”.

4.3.4 Rv 7, Sokna – Ørgenvika

Ny riksvei 7 mellom Sokna i Ringerike kommune og Ørgenvika i Krødsherad kommune vil redusere reisetiden med 15-20 minutter. Kommunedelplaner som forteller hvilken korridor som er valgt for den nye vegen, ble vedtatt av Ringerike kommune 19.04.2004 og Krødsherad kommune 21.10.2004. I prosessen med kommunedelplan ble det sett på ulike korridorer for ny veg og konsekvensene disse alternativene har for samfunn og miljø ble utredet.

Linjen på plankartet viser korridoren slik den ble vedtatt. Linjen representerer en korridor og vil kunne forskyves gjennom etterfølgende utarbeidelse av reguleringsplan. Reguleringsplanforslag for Rv7 Sokna- Ørgenvika er lagt ut offentlig ettersyn. Prinsippvedtak om finansiering foreligger. Bomstasjon er tenkt plassert i Ørgenvika.

Overordnet fremdrift:

- Godkjent reguleringsplan 2006/2007
- Bompengeutredning, sluttvedtak i fylkestinget i høsten 2007
- Stortingsbehandling våren 2008

- Byggeplanlegging, grunnverv 2007-2008
- Bygging 2009 – 2011
- Statens vegvesen tar sikte på vegåpning i 2011.

4.3.5 Rv 7, Ramsrud - Kjeldsbergsvingene

Kommunedelplan for ny Rv7 mellom Ramsrud og Kjeldsbergsvingene ble vedtatt i kommunestyret den 30.10.1997. I prosessen med kommunedelplan ble det sett på ulike korridorer for ny veg og konsekvensene disse alternativene har for samfunn og miljø ble utredet. Linjen på plankartet viser korridoren slik den ble vedtatt. Linjen representerer en korridor og vil kunne forskyves gjennom etterfølgende utarbeidelse av reguleringsplan.

Arbeid med reguleringsplan pågår. Oppstart av reguleringsplanarbeidet ble kunngjort 30.01.01 og arbeidet er ikke slutført.

4.3.6 Rv 35, Nymoen - Eggemoen

Planleggingen av vegtrasé for Nymoen - Eggemoen er ikke under videre utredning pga. prioriteringen i Nasjonal transportplan (NTP) 2006-2015. De to alternative korridorene er fortsatt aktuelle, og de er derfor lagt inn på planen som ”Aktuell korridor for ny Rv35”. Planleggingen tas opp igjen dersom prioriteringen endrer seg ved neste revisjon av NTP.

4.3.7 E16, Sandvika – Hønefoss

Dagens vegstandard, trafikksituasjon og ulykkesstatistikk tilsier et klart behov for å utbedre E16 mellom Sandvika og Hønefoss. Rapporten ”Mulighetsstudie E 16 Sandvika – Hønefoss” viser at det er mulig å få til en sammenhengende firefeltsveg på strekningen Sandvika – Hønefoss. Delfinansiering ved bompengavgift er en forutsetning fra staten for å få fullført vegutbyggingen innen 2020. Dersom staten skal fullfinansiere utbyggingen gjennom bevilgninger i Nasjonal Transportplan (NTP) må regionen regne med å vente ytterligere 15 til 20 år på ny veg. De to sørligste parsellene i Bærum kommune forutsettes utbygd dels for statlige midler og dels finansiert gjennom Oslopakke 1 og 3. På strekningen Vøyen - Bjørum er anleggsarbeidene startet. De øvrige parsellene på strekningen Bærum – Hønefoss er ikke prioritert med statlige midler i NTP 2006-2015. For å komme i posisjon for bevilgninger gjennom NTP, og dermed få til en utbygging i overskuelig framtid, må det forutsettes delfinansiering med bompenger på denne strekningen.

4.3.8 Restriksjonsplan for Eggemoen flyplass

Det er utarbeidet en restriksjonsplan for Eggemoen flyplass som et veiledende dokument for utviklingen av flyplassen. Restriksjonsplanen viser i hovedsak høydebegrensninger og rådighetsinnskrenkninger som er nødvendige i og omkring lufthavnområdet med hensyn til bebyggelse, master og ledninger etc. Planen viser de områder som båndlegges med høyderestriksjoner for å sikre hinderfri inn- og utflyging og for å sikre radionavigasjonshjelpemidlenes funksjonsdyktighet. Høydebegrensninger og andre rådighetsinnskrenkninger som er beskrevet i restriksjonsplanen er lagt inn på plankartet.

4.3.9 Areal- og transportplan Hønefossområdet (ATP)

Areal- og transportplan (ATP) var et samarbeidsprosjekt mellom NSB, Statens vegvesen, Buskerud og Ringerike kommune for å utarbeide en overordnet og prinsipiell plan som skulle danne grunnlaget for vedtak. ATP ble vedtatt i kommunestyret i 31.96. Noen elementer fra vedtaket er trukket inn i arbeidet for nytt hovedvegssystem.

4.3.10 Landbruksplan og beitebruksplan

Etter initiativ fra Primærnæringsgruppa under Ringerike Næringsforum ble ”Beitebruksplan for Ringerike og Hole” avgitt i mai 2003.

En egen plan for landbruket, Landbruksplan for Ringerike kommune, ble vedtatt i Hovedkomite for miljø- og arealforvaltning 27.05.2005.

4.4 ØNSKET UTVIKLING/UTBYGGING I RINGERIKE KOMMUNE

Ringerike er en kommune med store arealer, hvor befolkningen er fordelt på byen Hønefoss, de mange tettstedene og bygdene i kommunen. Dette utbyggingsmønsteret er en viktig kvalitet ved en kommune av Ringerikes størrelse. Opprettholdelse og videreutvikling av lokalsamfunn i tettsteder og bygder er derfor et viktig element i planleggingen. I dette ligger det en målsetning om at det skal være tilgjengelige boligarealer i alle tettstedene i kommunen, samt nødvendige arealer for servicefunksjoner og næringsarealer der det er aktuelt.

Hønefoss utgjør et markert sentrum i kommunen, og byen har funksjon både som kommunesenter og som regionsenter for tilgrensende områder. I målsetningene for kommuneplanen heter det at det skal tilrettelegges for økt bosetting i Hønefoss, og at kommunen skal bidra til at Hønefoss blir styrket som handels- service- og kulturby. En slik utvikling vil være positiv for hele kommunen og regionen som benytter seg av de tilbud som finnes i Hønefoss.

Utbyggingsmønsteret innenfor de enkelte tettstedene/byen bør bidra til å styrke stedets funksjon som senter, og underbygge eksisterende og framtidige servicetilbud og næringsvirksomhet. Samtidig bør det legges til rette for en lavere andel biltransport og mulighet for overgang til kollektive transportmidler. Dette vil være særlig viktig for utbygging i tilknytning til Hønefoss by, hvor det er viktig å styrke bymiljøet, og hvor biltrafikken allerede i dag fører til miljøproblemer. Også i de øvrige tettstedene er det ønskelig at nye boliger legges i tilknytning til eksisterende boligområder og i gangavstand til skole, fritidstilbud og servicetilbud. Det bør derfor primært legges ut boligområder som har en best mulig tilknytning til eksisterende boligområder og sentrumsfunksjoner, samtidig som det tilfredsstillende kravene til et godt bomiljø. Hovedmålene for arealutviklingen i Ringerike kommune skal legges til grunn for godkjenning av nye boligområder.

4.4.1 Hønefoss

Det satses på Hønefoss by. Hønefoss har i de siste årene vært i stor utvikling med ny bussgate og utbygging av rutebilplata med kino, bibliotek, butikker og boliger. Hønefoss har fortsatt store fortetningsmuligheter. Utbygging av stadion, utvidelse av Hønefoss-senteret, etablering av blant annet Tingrett, badeanlegg og forretninger, kontor og boliger på det gamle Fordkvartalet er prosjekter som er på gang i Hønefoss sentrum.

Det er også avsatt flere store boligområder nær Hønefoss sentrum som er klare for utbygging, som på Almemoen, Benterud, Helsehuskvartalet ved sykehuset, på Hvervenenga og på Moldvald. Det finnes i tillegg flere andre store boligområder nær Hønefoss sentrum som Krakstadmarka (Hønefoss øst), Ford-kvartalet, Ankersgate og Myra/Hvelven. Disse områdene er godkjente boligområder i kommuneplanen, men godkjent reguleringsplan må foreligge før utbygging.

Område i Hønefoss	Reguleringsstatus	Antall boenheter
Ankersgate	under regulering	51
Byporten	under regulering	170
Hengsle	under regulering	18
Benterud	Reguleringsplan nr. 311	225
Helsehuskvartalet	Reguleringsplan nr. 281	20
Hønefoss-senteret	Reguleringsplan nr. 300	21
Almemoen	Reguleringsplan nr. 312-03	250
Myra-Hvelven	Reguleringsplan nr. 268	75
Trygstad	Reguleringsplan nr. 107	22
Veienmoen Vest	avklart i kommuneplan	50
Myra II	avklart i kommuneplan	50
Hønefoss øst	avklart i kommuneplan	1000
Ringåsen	Reguleringsplan nr. 192 m.fl.	30
Soknedalsveien 10-12	under regulering	42
Tolpinrud vest	Reguleringsplan nr. 307	18
Mosselia, Hengsle	under regulering	8
Løkka og Schjongstangen	under regulering	18
Kongensgate 13	under regulering	13
Brutorget	under regulering	77
Haugebakken 2	Reguleringsplan nr. 17	8
Arnegårdslia	Reguleringsplan nr. 17-03	4
Totalt:		2170

Tabell 1: Oversikt over utbyggingspotensialet i Hønefoss-området.

Sentrumsfunksjoner: Hønefoss by har i dag tre områder som alle har sentrumsfunksjoner, Sentrum, Øvre Hønefoss og Dalsbråten/Eikli. I utgangspunktet bør alle publikumsrettede funksjoner lokaliseres nærmest mulig sentrum. Den framtidige utviklingen av Øvre Hønefoss bør primært være som lokalsenter for den nordre delen av byen, med virksomheter som skal dekke de daglige behovene for befolkningen i nærområdet. Dalsbråten/Eikli bør utvikles som område for "kapitalvarehandel", dvs. virksomheter som ut fra plass- og transportbehov ikke hører naturlig hjemme i sentrum. Det bør også tillates dagligvarehandel, men ikke detaljhandel utover dette. Videregående skole bør samlokaliseres i sentrum.

Næringsområder: Målsetningen med næringsområdene er at nye virksomheter for detaljhandel i utgangspunktet bør lokaliseres til senterområdene. Det er store ledige næringsarealer både på Kilemoen, Hensmoen, Hvervenmoen og langs Soknedalsvegen. Dette vurderes som tilstrekkelig for å dekke behovet i planperioden.

4.4.2 Heradsbygda, Haugsbygd og Viul

I Heradsbygda, Haugsbygd og Viul er det ikke ønskelig med flere boliger. Det finnes imidlertid noen utbyggingsklare tomter i Bålerudmarka i Heradsbygda, Havna-Hemskogen i Haugsbygd og Ødegården østre på Viul, samt flere mindre utbyggingsområder.

Område i Heradsbygda	Reguleringsstatus	Antall boenheter
Bålerudmarka	Reg.plan nr. 95 + under reg.	26

Totalt:		26
---------	--	----

Tabell 2: Oversikt over utbyggingspotensialet i Heradsbygda.

Område i Haugsbygd	Reguleringsstatus	Antall boenheter
Havna-Hemskogen	Reguleringsplan nr. 202	13
Nordberg	Reguleringsplan nr. 177	20
Anderslokka	Reguleringsplan nr. 280	12
Borlaugs eiendom	Reguleringsplan nr. 297	30
Solvang eiendom	Reguleringsplan nr. 297	6
Totalt		81

Tabell 3: Oversikt over utbyggingspotensialet i Haugsbygd og Viul.

Områder i Viul	Reguleringsstatus	Antall boenheter
Diverse Viul	avklart i kommuneplanen	10
Totalt:		10

Tabell 4: Oversikt over utbyggingspotensialet i Viul.

4.4.3 Nes i Ådal

For planperioden er det tatt utgangspunkt i at det skal foreligge boligarealer for 50-60 nye boliger. Veitrase for E-16 skal gå gjennom Nes sentrum og krever en rekke avkjørselsaneringer og rundkjøring i sentrum.

Område	Reguleringsstatus	Antall boenheter
Granumsfeltet	Reguleringsplan nr. 153	45
Omsorgsboliger, Nes i Ådal	Reguleringsplan nr. 277	10
Sandmoen	under regulering	8
Øymoen	avklart i kommuneplanen	15
Sentrum (gnr. 302, bnr. 4)	avklart i kommuneplanen	3
Totalt		81

Tabell 5: Oversikt over utbyggingspotensialet i Nes i Ådal.

4.4.4 Hallingby

For planperioden skal det foreligge boligarealer for 50-60 nye boliger. Det er regulert flere arealer for næringsutvikling på Hallingby. Utvidelse av Hallingby skole er ferdigstilt.

Område	Reguleringsstatus	Antall boenheter
Bymarka	Reguleringsplan nr. 59	8
Hallingby -syd	Reguleringsplan nr. 125	23
Omsorgsboliger	Reguleringsplan nr. 249	8
Kirkemotunet	under regulering	20
Totalt		59

Tabell 6: Oversikt over utbyggingspotensialet i Hallingby.

4.4.5 Sokna

Det er i dag 20 ledige tomter innenfor reguleringsplanen for Kirkemoen, hvorav 8 er byggeklare. Det er relativt gode muligheter for fortetting innenfor eksisterende byggesone på Sokna. Ny trasé for Rv.7 er avklart og det er målsetningen med en miljøprioritert gjennomkjøring gjennom Sokna sentrum.

Område	Reguleringsstatus	Antall boenheter
Kirkemoen	Reguleringsplan nr. 187	22
Permobakken Nord	Reguleringsplan nr. 44-08	55
Pukerudhagen	under regulering	55

Eiendom gnr.167, bnr.3	avklart i kommuneplanen	15
Morud	avklart i kommuneplanen	12
Fortetting	Reguleringsplan nr. 44 m.fl.	30
Totalt		189

Tabell 7: Oversikt over utbyggingspotensialet i Sokna.

4.4.6 Ask

Det har ikke vært mulig å bygge nye boliger på Ask de siste årene fordi det ikke har vært tilfredsstillende avløpsløsninger i området. Ny overføringsledning for avløp til renseanlegget på Monserud er satt i drift. Ved vurderingen av behovet for nye boligarealer på Ask legges det til grunn at det skal skje en moderat utbygging som er tilpasset lokalsamfunnet og dagens infrastruktur.

Område	Reguleringsstatus	Antall boenheter
Breien	avklart i kommuneplanen	19
Ask sentrum	avklart i kommuneplanen	30
Totalt		49

Tabell 8: Oversikt over utbyggingspotensialet på Ask.

4.4.7 Tyristrand

Tyristrand er ett av de vesentlige sentrene utenfor Hønefoss. Det bør legges til rette for god sentrumsutvikling. Dette bør fortrinnsvis skje på det avgrensede platået. Her bør det gjennom ny reguleringsplan legges opp til en relativt høy utnyttelse av de noe begrensede arealene.

I neste planperiode bør behovet for og lokalisering av boligområder rundt Tyristrand sentrum vurderes på nytt.

Det er behov for omsorgsboliger på Tyristrand, og det har vært arbeidet med å finne gode alternativer for lokalisering. På Tyristrand skole er utvidelse av skole og idrettshall under utbygging.

Det foreligger godkjent reguleringsplan for omkjøringsveg for Rv.35 vest for kirken. Planen ble stadfestet i 1980. Utbygging av strekningen ligger ikke inne i vegplanen for perioden fram til 2007. For Tyristrand kan det være aktuelt å etablere en såkalt gateprofil.

Område	Reguleringsstatus	Antall boenheter
Solbergåsen	Reguleringsplan nr. 80	22
Øvre Fegri	Reguleringsplan nr. 151	55
Hollerudfeltet	under regulering	50
Omsorgsboliger	Reguleringsplan nr. 276	15
Tyristrand sentrum	Reguleringsplan nr. 276	55
Nedre Fegri	under regulering	25
Totalt		219

Tabell 9: Oversikt over utbyggingspotensialet på Tyristrand.

4.4.8 Nakkerud

I denne planen legges det til grunn et behov for 30 - 40 boliger. Arealer i nærheten av Tyribo er avsatt til fremtidig boligområde. Området nærmest Tyribo Oase kan benyttes til bygging av omsorgsboliger.

Område	Reguleringsstatus	Antall ledige boenheter
Perhagan	Reguleringsplan nr.138-02	3
Del av gnr. 269, bnr. 5	under regulering	8
Område ved Tyribo	under regulering	15
Totalt		26

Tabell 10: Oversikt over utbyggingspotensialet på Nakkerud.

4.4.9 Åsa

Det er åpnet opp for boligbygging i et avgrenset område sentralt i Åsa.

Område	Reguleringsstatus	Antall boenheter
Småbråten /Johnsrud	Reguleringsplan nr. 245-02	11
Vegård	avklart i kommuneplanen	10
Totalt		21

Tabell 11: Oversikt over utbyggingspotensialet i Åsa.

4.4.10 Samlet oversikt over utbyggingsområder i Ringerike kommune

Lokalitet	Boliger		Sum	Planstatus	Byggeklart	Mangler	Kontakt
	eneboliger	Rekkehus/leil.					
HØNEFOSS-OMRÅDET							
Trygstad		22	22	Rrpl 283	22		BlockWatne
Hengsle		18	18	Under reg.			Boligbyggerlaget
Myra-Hvelven		75	75	Rpl 268	35		Tronrud / RK
Ringåsen	30		30	Rpl 192 m.fl.		tg	Hytteplan
Almemoen	90	160	250	Rpl. 312-03	250	ua, tg	Tronrud
Hønefoss øst	500	500	1000	Ubeb./ureg.			
Myra II	50		50	Ubeb./ureg.			
Veienmoen vest	50		50	Ubeb./ureg.			
Byporten		170	170	Under reg.			
Helsehuskvartalet		20	20	Rpl 281	20		Aslaksrud
Ankersgate		51	51	Under reg.			Tronrud
Benterud		225	225	Rpl 311	225	ua, tg	R.frukt og N. S.
Sokndalsveien 10-12		42	42	Under reg.	42		BA-tec
Tolpinrud vest	6	12	18	Rpl. 307	18	ua, tg	
Hønefoss-senteret		21	21	Rpl. 300	21	ua, tg	
Mosselia, Hengsle		8	8	Under reg.			
Løkka og Schjongstangen		18	18	Under reg.	18		div. grunneiere
Kongensgate 13		13	13	Under reg.			
Brutorget		77	77	Under reg.			
Haugebakken 2		8	8	Rpl. 17	8		
Arnegårdslia	4		4	Rpl. 17-03	4		
HERADSBYGDA							
Bålerudmarka		26	26	Under reg.			Block Watne
HAUGSBYGD, VIUL							
Havna-Hemskogen	13		13	Rpl 202	38		Tronrud
Nordberg		20	20	Rpl 177	20		
Borlaugs eiendom		30	30	Rpl 297	30	rfk	Lars Borlaug
Solvangs eiendom	6		6	Rpl 297	6	rfk	Ola M. Solvang
Andersløkka	12		12	Rpl. 280		ua, tg	Lad&Wenner
Diverse Haug/Hval		10	10				
HALLINGBY							
Hallingby, omsorgsboliger	8		8	rpl 249	8		RK

Bymarka	8		8	rpl. 59	8		RK
Hallingby, syd	23		23	rpl. 125	23		
Kirkemotunet		20	20	under reg.			Lafon & sønn
SOKNA							
Kirkemoen	3	18	21	rpl 187-03	21		
Pukerudhagen	55		55	under reg.			R.K.
Permobakken, nord	55		55	rpl. 44-10	55		Lundesgaard
Eiendom 167/3	15		15	kpl			Flathus
Morud		12	12	kpl		rfk	Tyristrand E.
Fortetting i sentrum	15	15	30	kpl			
ASK							
Breien	19		19	under reg.			Breien
Ask sentrum	20		20	kpl			
TYRISTRAND							
Sentrum	4	51	55	rpl. 276	55	rfk	grunneiere
Omsorgsboliger i sentrum		15	15	rpl. 276	15	rfk	R.K.
Hollerud	50		50	under reg.		ua, tg	Ole H. Hollerud
Solbergåsen	22		22	rpl. 80	22		Skjærdalen Br.
Øvre Fægri	55		55	rpl 151		ua, tg	div. grunneiere
Nedre Fægri	25		25	rpl. 320	25	rfk	Arne Arntzen
NAKKERUD							
Del av Nakkerud (Perhagan)	3		3	rpl. 138-02	3		Tandberg
Område ved Tyrihall		15	15	kpl			
Del av gnr. 269 bnr. 5	8		8	under reg.			Tveiten
NES I ÅDAL							
Granumsfeltet	45		45	Rpl 153			RK
Omsorgsboliger, Nes i Ådal	8		8	rpl. 277			RK
Sandmoen	8		8	under reg.			
Øymoen	15		15	under reg.			
gnr. 302, bnr. 4	3		3	kpl			
ÅSA							
Småbråten og Johnsrud	11		11	Rpl. 245-02	11		"Gården vår"
Vegård	10		10	kpl			Fritjof Halvorsen
ANDRE STEDER							
Kvernvolden, Veme	7	12	19	rpl. 233	19	ua, tg	
Ringmoen	1		1	rpl. 160	1		
SUM	1257	1684	2941		1023		

Tabell 10: Oversikt over utbyggingspotensialet i Ringerike kommune

Tegnforklaring: rpl=reguleringsplan, bpl=bebyggelsesplan, ua=utbyggingsavtale, tg=teknisk gjennomføring, rfk=rekkefølgekrav

4.4.11 Spredt bebyggelse

Ringerike en stor og spredtbygd kommune, med mange mindre lokalsamfunn med til dels store avstander til nærmeste tettsted. Det er naturlig og ønskelig at det er mulig å bygge nye boliger også utenfor boligfeltet i tettstedene. Slik spredt utbygging gir fordeler blant annet i form av nærhet til familie og oppvekstmiljø, gode nærmiljøer og god tilgang til natur- og friluftsområder. Samtidig kan spredt utbygging ha samfunnsøkonomiske ulemper, som følge av behov for sikre skoleveger, offentlig transport, tilgjengelighet til offentlige og private servicefunksjoner m.v. Videre kan slik utbygging medføre forurensning av vassdrag, og kan også i enkelttilfeller medføre lite heldige inngrep i viktige jordbruks- eller naturlandskap.

Overordnede lover og forskrifter setter også begrensninger for mulighetene for spredt boligbygging. Boligene er avhengig av godkjent avkjøring fra offentlig veg, og særlig langs riks- og europaveger vil det være klare begrensninger i mulighetene for dette. Statens Vegvesen har utarbeidet Rammeplan for avkjørsler for Buskerud, hvor vegene er inndelt i forhold til hvilken holdning det er til nye avkjørsler. I Ringerike er det meste av E 16 og Rv 7

innenfor kategorien "meget streng holdning", hvor vegen i prinsippet skal være avkjørselsfri. Deler av Rv 35 og Rv 241 har kategorien "streng holdning", hvor det kun tillates nye avkjørsler etter reguleringsplan, og hvor utvidet bruk av eksisterende avkjørsler kan være mulig hvor det er minimum 3 boliger fra før.

Den spredte bebyggelsen må også ha godkjent avløpøsning, og dette reguleres gjennom Forurensningsloven med den tilhørende forskriften om utslipp fra mindre avløpanlegg. Dagens forskrift har regler som gjør at det som hovedregel kun kan tillates nye utslipp i områder som er spredtbygd og hvor det er mulighet for infiltrasjon i grunnen. Dette gjør at deler av Ringerike utelukkes på grunn av lite egnede grunnforhold.

I denne kommuneplan er det ikke avsatt arealer til spredt bebyggelse, verken for hytter eller boliger. Eventuelle ønsker om å etablere boliger eller hytter eller fradele til slike formål utenfor områder avsatt som byggeområder vil måtte behandles som dispensasjonssaker etter §7 i plan- og bygningsloven.

4.4.12 Marka

I dagens bestemmelser er alle bygge- og anleggstiltak for Marka forbudt.

Det arbeides med ny lovgivning for Marka. I påvente av denne er det vedtatt Rikspolitisk bestemmelse (29.juni.07) med bestemmelser hvor markagrensen fastlegges midlertidig

Formålet med bestemmelsen er å fastlegge markagrensen midlertidig i påvente av endelig grense med hjemmel i framtidig markalov.

Rikspolitisk bestemmelse gjelder områdene innenfor markagrensen, slik den er vist på plankartet til arealdelen i kommuneplanen. I markaområdene er det uten fylkesmannens samtykke forbudt å sette i verk tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven § 86a, § 86b og §93. Det samme gjelder andre tiltak som kan være til vesentlig ulempe for gjennomføring av en framtidig markalov.

Forbudet gjelder ikke for tiltak som er nødvendig i forbindelse med landbruksnæring. Forbudet gjelder heller ikke for tiltak som er i samsvar med reguleringsplan eller bebyggelsesplan som blir vedtatt etter at denne rikspolitiske bestemmelse har trådt i kraft.

Søknad om tiltak som er avhengig av fylkesmannens samtykke sendes kommunen. Kommunen skal vurdere søknaden i forhold til denne Rikspolitiske bestemmelsen, og deretter sende saken, sammen med sin uttalelse, til fylkesmannen for avgjørelse. Fylkesmannens vedtak kan påklages til Miljøverndepartementet. Rikspolitisk bestemmelse gjelder inntil ny lov om Marka har trådt i kraft.

4.4.13 Jordbruk

Ringerike er en betydelig jordbrukskommune, med ca 70.000 dekar fulldyrka jord og 350 bønder på hel- eller deltid. Kornproduksjon er den dominerende driftsform, men det er også en betydelig potetproduksjon i kommunen. Husdyrholdet er jevnt fordelt på storfe, gris, sau og fjørfe. Store deler av kommunens utmarksarealer nyttes til beite for storfe og sau om sommeren.

I "Landbruksplan for Ringerike" er det vedtatt hovedmål og visjon for landbruket i Ringerike:

Hovedmål:

Sikre produksjonsressursene, og kulturlandskapet på en best mulig måte for fremtidige generasjoner.

Ta vare på flest mulig arbeidsplasser knyttet til landbruket i Ringerike, primært og sekundært. Produsere størst mulig mengde av høyest mulig kvalitet av det markedet har behov for, basert på kommunens naturgitte forutsetninger.

4.4.14 Skogbruk

Skogbruk og skogindustri har tradisjonelt vært hjørnesteinen i Ringerikes næringsliv. Etter hvert har nye næringer kommet til og skogsektoren har mistet sin dominerende posisjon, men den har fortsatt stor betydning. Ringerike er en av landets største skogkommuner, og den klart største skognæringskommunen - dvs når også foredlingsdelen regnes med.

Det produktive skogarealet er på ca 1 mill. dekar, mens det totale skogareal - dvs når myr og ikke produktiv mark regnes med - er på ca 1.25 mill. Det tilsvarer ca 50 dekar pr innbygger. Avvirkning av tømmer for salg har de siste 20 år variert mellom 160.000 og 270.000 kbm, med ca 200.000 som et middeltall. I tillegg kommer avvirkning til ved og til skur på små lokale sagbruk, slik at en middels avvirkning anslås til 225-230.000 pr år. Denne har i dag en førstehåndverdi på ca 75 mill kr.

Hele skog- og treforedlingssektoren i Ringerike produserer for nesten 3 milliarder i årlig salgsverdi. Av dette kommer 1,9 milliarder fra bedrifter som kjøper tømmer, resten fra videreforedling av halvfabrikata. De tømmerkjøpende bedrifter bruker ca. 1 million kbm tømmer, av dette kommer ca 20% fra Ringerikskogene. Produktene som bygges på Ringerikstømmer får altså en verdi på 380 millioner.

Antall sysselsatte i skogbruket har gått sterkt tilbake pga kraftig rasjonalisering, det regnes at det i dag er ca 250 årsverk knyttet til Ringerikes skoger - da medregnet funksjonærer (i f.eks. Viken skog), og summen av skogeierne arbeid. Innen foredling er antallet redusert den senere tid, men ligger likevel på ca 1.050 årsverk. Sum arbeidsplasser innen skog og treforedling er altså ca 1.300, dette utgjør drøye 10% av arbeidsplassene i Ringerike.

4.4.15 Fiske

Kommunen har et unikt spekter av fiskemuligheter i innsjøer, elver og tjern, samt verdifullt krepsefiske spesielt i Steinsfjorden.

4.4.16 Natur- og kulturminnemiljøet

Ringeriksnaturen er spennende og med et rikt biologisk mangfold. Innen kommunen finnes 17 områder som er vernet etter naturvernloven, i tillegg til trefredning på Ask og flere fredete arter som lever i Ringerike. Naturreservat(NR)- og landskapsvernområdene(LV) er skiltet og underlagt spesielle vernebestemmelser, disse områdene er:

Sandvann NR(verneformål: myr), Lamyra NR (myr), Ultvedttjern NR (myr), Ultvedt LV (landskap) Juveren NR (våtmark), Synneren NR (våtmark), Karlsrudtangen NR (våtmark), Averøya NR (våtmark), Hurum-/Burdåsen NR (barskog), Kulpåsen NR (barskog), Merratjern-Søndagsbrenna NR (barskog), Oppkuven-Smeddalen NR (barskog), Spålen-Katnosa NR (barskog), Grønknuten NR (barskog), Ramberget NR (barskog), Gullerudtjern

(barskog), Mørkgonga RV (Edellauvskog og barskog), Vassfaret/Vidalen LV (landskap) og Haverstingen NR (tilnærma urørt skogsområde).

Deler av Nordre Tyrifjord våtmarkssystem er utpekt som Ramsarlokaliteter og har dermed internasjonal vernestatus, disse områdene er også nasjonalt vernet som naturreservater. Fylkesmannen i Buskerud har startet arbeidet med en verneplan for Tyrifjorden. Dette er en plan for vern av våtmarker og vannfugler og som omfatter en vurdering av hele Tyrifjorden, med nærliggende vann, innsjøer, elver og bekker.

Vern av områder og arter vurderes i medhold av naturvernloven, viltloven og plan- og bygningsloven. Et konkret forslag til nye verneområder med kart og forskrifter vil bli sendt på høring i løpet av 2008.

Innen kommunen er flere vassdrag vernet mot kraftutbygging m.m. (RPR for verna vassdrag).

4.4.17 Kulturminnemiljøet

På Ringerike finnes spor som går langt tilbake i Norgeshistorien. Kommunen har store mengder kulturminner fra steinalder, bronsealder, middelalder og nyere tid. Flere av disse er av nasjonal verdi. Av de nasjonalt viktigste kulturminnene kan nevnes:

- Veien kulturminnepark som i dag er tilrettelagt med gangstier og skilting, og som skal utvikles til et kulturhistorisk og arkeologisk opplevelsessenter.
- Stavhella ligger på Tandbergmoen med usedvanlig god utsikt over Ringerike og Hole med Norderhov i forgrunnen. Her ligger ca 20 hauger fra vikingtid.
- Norderhov kirke er en steinkirke fra tidlig middelalder.
- Kong Rings gravhaug også kalt Ringshaugen på Breien gård. En gravhaug der Kong Ring skal være hauglagt.
- En steinring er spesielt skiltet på Ringmoen, har antakelig gitt dette stedet sitt navn.
- To bygdeborgere, Ormekula og Slotteberget, ligger på Oppen gård i Oppenåsen.
- Det pågår fortiden en utredning av bygningsmiljøet i Hønefossområdet ut fra kulturvern, for eksempel Nordre Torv m.fl.

4.4.18 Vann og vassdrag

Miljøverndepartementet har gitt egne rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag. Ringerike har flere vernede vassdrag, og berøres derfor av disse retningslinjene.

Retningslinjene innebærer at de vernede vassdragene må deles inn i kategorier ut fra verneverdier og arealtilstand og at det må settes bestemmelser for forvaltningen ut fra disse kategoriene. I Ringerike er følgende vassdrag vernet;

Oslomarkvassdragene, Tyrifjorden, Holleia, Sogna, Vassfaret inkl. Urula og Tørrsjølva.

Ringerike kommune ønsker ikke at det igangsettes nye bygge- og anleggstiltak i en sone på 100 meter langs vassdragene i kommunen. Innenfor tettsteds-/byområdene er det ikke hensiktsmessig med en slik konsekvent byggeforbudssone, her vil byggegrenser mot vassdrag avklares gjennom reguleringsplan.

4.4.19 Vannverk

Opplysninger om vannverkene finnes i Hovedplan for vannforsyning i Ringerike, vedtatt av kommunestyret i sak 0080 i møte den 29.06.2005.

Vannverk	Eier	Kildevalg	Sikring	Antall pe	Forsyning
Registerte vannverk og vannforsyningsystemer i Ringerike kommune	F = Fylke K =Kommune P = Privat S = Staten	O = Overflatevann G = Grunnvann l = løsmasser f = fjell	K = Klausulering Båndlegging av arealer i tilsigsområdet	Antall personer (personekvivalenter = pe)	I = Institusjoner N = Næringsmiddel B = Bolig T = Turistbedrifter
1. Hallingby	K	Gf	K	800 pe	INB
2. Ringerike	K	Gf	K	18 000 pe	INBT
3. Sokna	K	Gf	K	700 pe	INB
4. Veme	K	Gf	K	> 100 pe	B
5. Vestre Nes	K	Gf		> 100 pe	NB
6. Heggen	K	Gf			IB
7. Ringmoen	K	Gf			I
8. Åsbygda	K	Gf			IB
9. Eggemoen	S	Gf		3 – 400 pe	N
10. Pålerud	P	Gf		> 100 pe	B
11. Tjyruhjellen	P	Gf		> 100 pe	IB
12. Tyristrand	P	O	K	2 500 pe	INB
13. Østre Hen	P	O		> 100 pe	B
14. Østre Nes	P	Gf		> 100 pe	NB
15. <i>Alm-Solborg</i>	<i>P</i>	<i>Gf</i>			<i>I</i>
16. <i>Buttingsrud Camping</i>	<i>P</i>	<i>Gf</i>			<i>T</i>
17. <i>Elvenga</i>	<i>P</i>	<i>Gf</i>			<i>T</i>
18. <i>Erland Olsen Bakeri</i>	<i>P</i>	<i>Gf</i>			<i>N</i>
19. <i>Honerud gård</i>	<i>P</i>	<i>G/O</i>			<i>I</i>
20. <i>Løvli skistue</i>	<i>P</i>	<i>Gf</i>			<i>T</i>
21. <i>Ringkollstua</i>	<i>P</i>	<i>Gf</i>			<i>T</i>
22. <i>Røste</i>	<i>P</i>	<i>Gf</i>			<i>I</i>
23. <i>Solstrand</i>	<i>F</i>	<i>Gf</i>			<i>I</i>
24. <i>Sperillen Camping</i>	<i>P</i>	<i>Gf</i>			<i>T</i>
25. <i>Valdresporten</i>	<i>P</i>	<i>Gf</i>			<i>TN</i>
26. <i>Villfisen</i>	<i>P</i>	<i>Gf</i>			<i>N</i>

Kursivert tekst (15 – 26) er mindre vannforsyningsystemer.

4.4.20 Campingplasser

Hensikten med dette temaet er at planleggingsmyndigheten skal få oversikt over eksisterende campingvirksomhet i kommunen slik at felles bestemmelser for arealbruk kan legges til grunn for videre virksomhet på arealene.

Følgende legges til grunn for eksisterende campingvirksomheter:

- Et likhetsprinsipp må gjelde både i forhold til grunneiere og allmennheten.
- Overholde forurensningslovens bestemmelser og tilhørende forskrifter, der det viktigste er godkjente utslippstillatelser og tilfredsstillende avfallshåndtering.
- Overholde kommunehelsetjenestelovens bestemmelser og tilhørende forskrifter, der det viktigste er godkjent vannforsyning og drikkevann.
- Overholde den lovfestede allemannsretten med plikter og rettigheter, viktig spesielt i strandsone og langs vassdrag.
- Ved endring av eksisterende, godkjent virksomhet må reguleringsplan utarbeides.

Ny campingvirksomhet må i tillegg overholde plan- og bygningslovens bestemmelser. Det betyr at det for nye områder som planlegges for reiseliv/campingvirksomhet og endringer i godkjente områder avsatt til reiseliv/campingplass, kreves utarbeidet reguleringsplan. Campingplasser som ikke er godkjente må avvikles.

KOMMUNEPLANBESTEMMELSENE

Med hjemmel i plan- og bygningslovens (pbl.) § 20-4 2.ledd fastsettes bestemmelser til kommuneplanens arealdel. Juridisk bindende bestemmelser står i ramme. Øvrig tekst nedenfor rammene er retningslinjer. Tiltak som ikke er i samsvar med de juridisk bindende bestemmelsene i rammene, må behandles som dispensasjon eller plansak. Retningslinjene gir veiledning for kommunens behandling av disse dispensasjonene. Retningslinjene er kun veiledende og kan ikke brukes som selvstendig begrunnelse for vedtak, men er ment som klargjøring av hvordan bestemmelsene skal forstås.

§ 1. BYGGEOMRÅDER

§ 1.0 Fellesbestemmelser for alle byggeområder

§ 1.0.1 Plankrav (jfr. pbl. § 20-4, 2.ledd, bokstav a)

I områder avsatt til byggeområder, kan arbeid og tiltak som nevnt i plan- og bygningslovens § 81, 86a), 93 a), b), c), f), g), h), i) og j), ikke finne sted før området inngår i reguleringsplan. Følgende tiltak kan unntas fra plankravet, dersom dette ikke vil vanskeliggjøre utarbeidelse eller gjennomføring av reguleringsplan:

- Mindre tilbygg, påbygg eller ombygging av eksisterende bebyggelse.
- Utvidelse av eksisterende hytter og med ett frittliggende uthus.
- Installasjoner og bygninger som er del av kommunaltekniske anlegg.

- Utnytting av området må vurderes i hvert tilfelle ut fra strøkets karakter.
- Pbl § 81 omhandler driftsbygninger i landbruket. Disse ligger som regel ikke i byggeområder, og omfattes derved som regel ikke av plankravet.
- Mindre byggearbeid, i henhold til pbl § 86a og tiltak som omfattes av forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker §5 (tiltak som verken krever søknad eller melding), omfattes ikke av plankravet.
- Pbl § 93 gjelder tiltak som krever søknad og tillatelse. Dette omfatter de fleste vanlige byggetiltak på eller i grunnen, i vassdrag eller i sjøområder.
- Følgende tiltak som nevnt i pbl §93 er ikke omfattet av plankravet:
 - § 93d: Riving av tiltak som nevnt under § 93a.
 - § 93e: Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner.
- Renovasjon vurderes som eget punkt i reguleringsplaner for boliger og hytter.

§ 1.0.2 Utbyggingsrekkefølge (jfr. pbl. § 20-4, 2.ledd, bokstav b)

• Generelle bestemmelser:

I byggeområder for bolig kan utbygging ikke finne sted før følgende forhold er sikret i henhold til de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer;

- tekniske anlegg, dvs. veg, vann- og avløpsanlegg, brannvann, strømframføring.
- trafikksikker atkomst for gående, syklende og kjørende.
- skolekapasitet og trafikksikker skolevei.
- lekeareal
- Samfunnsikkerhet herunder; flomfare, skredfare, radon, forurensning i grunn.
- Natur og kultur
- Grunnvann
- Universell utforming

• Spesifikke bestemmelser:

ASK

- Før utbygging av fremtidige boligområder på Ask kan tillates utbygd må det:

- a) etableres ny avkjøringsvei (samlevei) fra nye boligområder vest for rv. 35. Denne tilknyttes Fv.173 Sandakerveien,
- b) krysset Sandakerveien rv. 35 forbedres,
- c) utkjøring fra Aklangveien til rv. 35 stenges. Ved regulering av samlevei for nye boligområder søkes det å stenge utkjøringer til riksvei 35. Ny adkomst blir via Sandakerveien og ovennevnte samlevei.

Breien

- Boligutbygging ved Breien og utbygging av campingplass/båthavn kan ikke finne sted før det er etablert samlevei til riksvei og gang- og sykkelvei til Ask sentrum.
- Ny adkomstvei til Rv 35 og parkeringsløsninger skal være etablert før golfanlegget ved Breien kan taes i bruk.

EGGEMOEN

Eggemoen leir

- Før det kan gjøres bruksendring eller bygges nytt må det utarbeides reguleringsplan og bygges nytt kryss med rv. 35 der kryssløsningen må avklares nærmere.

Satellittstasjonen

- Før det kan gjøres bruksendring eller bygges nytt må det utarbeides reguleringsplan og bygges nytt kryss med rv. 35 der kryssløsningen må avklares nærmere.

HØNEFOSS

Soknedalsveien 5-27

- før utbygging må det gjennomføres en trafikk analyse hvor det påvises at veisystemet ikke overbelastes.

Hønengata 79

- Før utbygging må det gjennomføres en trafikk analyse hvor det påvises at veisystemet ikke overbelastes.

Senterområde i øvre Hønengata

- Før utbygging må det gjennomføres en trafikk analyse hvor det påvises at veisystemet ikke overbelastes.

Ankersgata 6-30 og Gullagata 3

- Før det kan startes utbygging i Ankersgata 6-30 og Gullagata 3 må det dokumenteres i reguleringsplan at det er avsatt tilstrekkelig areal for ny hovedvei i dette området.

Børdalen

- Før det kan etableres ny bebyggelse i Børdalen skal det etableres gang- og sykkelvei fra boligfeltene sørover til eksisterende gang- og sykkelvei, samt bygge en samlevei med forbedret kryss til rv. 35.

Krakstadmarka

- Innenfor byggeområdet i Hønefoss Øst kan utbygging ikke finne sted før det er etablert ny atkomst til området.

HVALSMOEN

- Før det kan gjøres bruksendring eller bygges nytt må krysset med rv. 35 utbedres.

VIUL

Gnr.130, bnr.32

- Før det kan gjøres bruksendring eller bygges nytt må krysset med rv. 35 utbedres.

HAUGSBYGD

- Før utbygging av mindre boenheter på gnr.132 bnr. 3, samt boligbebyggelse på gnr.132 bnr. 5 i Haugsbygd, skal nytt idrettsanlegg være opparbeidet på eiendommene.

RINGERIKE KALKVERK

- Før ytterligere areal tas i bruk/opparbeides som masseuttak skal det utarbeides reguleringsplan med konsekvensutredning ihht forskrift T-1446.

LAMYRA/MOSMYRA

- Før ytterligere areal tas i bruk/opparbeides som masseuttak skal det utarbeides reguleringsplan med konsekvensutredning ihht forskrift T-1446.

HALLINGBY

Kirkemotunet

- Før det kan gjøres bruksendring eller bygges nytt må det sikres gjennomføring av kryssing under E16 gjennom bestemmelser i reguleringsplan.

Friluftsområde ved Kirkemotunet

- Før det kan gjøres bruksendring må det etableres kryssing under E16 for gående og syklende.

Odda/Lien

- Før arealet tas i bruk til råstoffutvinning (torvproduksjon) skal det utarbeides reguleringsplan med konsekvensutredning ihht forskrift T-1446.

SOKNA

Gnr. 167, bnr. 3

- Innenfor boligområdene på gnr. 167 bnr. 3 sørvest for Sokna sentrum, kan utbygging ikke finne sted før det er etablert sikker gang- og sykkeladkomst til sentrum samt skoleveg, og før veirett til boligområdene er fremskaffet.

- Før opparbeidelse av skytebane i Trampen kan skje, må det utarbeides reguleringsplan og konsekvensutredning som viser at skytebanen tilfredsstiller miljøkrav. Før det gis brukstillatelse på utvidet skytebane i Trampen skal skytebane i Sokna sentrum være nedlagt.

NORDREHOV

- Det kan ikke godkjennes nye byggetiltak ved Norderhov kirke før reguleringsplan for hele området med kirke, kirkegård, prestegård og omgivelser er utarbeidet. Reguleringsplanarbeidet skal inneholde en landskapsanalyse for området.

NAKKERUD

- Det tillates ingen nye boligområder sør for Rv35 på Nakkerud før det er etablert ny undergang under Rv35.

VEME

- Campingplass ved Sætra bru kan ikke etableres før ny Rv7 er utbygd.

§ 1.0.3 Radon

Det må gjennomføres nødvendige tiltak slik at konsentrasjonen av radon i oppholdsrom ikke blir større enn 200 Bq/m³ med mindre det er gjennomført radonundersøkelser av byggegrunnen som dokumenterer at tiltak ikke er nødvendig.

§ 1.0.4 Støy

Anbefalte støygrenser i tabell 2 i "Retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen, T-1442" skal følges ved planlegging av ny virksomhet eller bebyggelse.

I Hønefoss sentrum, spesielt ved kollektivknutepunkter, kan det vurderes å tillate avvik fra støygrensene under forutsetning av at vilkår gitt i punkt 3.2.3 i retningslinje T-1442 blir oppfylt.

Inntil gule og røde støysoner er kartlagt i Ringerike kommune, stilles det krav om støydokumentasjon ved søknad om ny støyfølsom arealbruk i områder som er utsatt for støy fra veitrafikk, jernbane eller andre støykilder. Det stilles også krav om støydokumentasjon ved planlegging av ny støyende virksomhet.

§ 1.0.5 Krav om konsekvensutredning (jfr. pbl. § 20-4, 2.ledd, bokstav b)

Før et byggeområde kan avsettes i kommuneplanen, må konsekvenser utredes i tråd med forskrift om konsekvensutredning. Konsekvenser for samfunn, natur og miljø, herunder risiko- og sårbarhetsanalyse, må utredes.

Ellers vises det til forskriftens § 3 for planer og tiltak som skal vurderes etter forskriften § 4.

§ 1.0.6 Fareområder for kvikkleireskred

Ved utarbeidelse av reguleringsplaner og ved søknader om byggetiltak etter plan- og bygningsloven må det dokumenteres tilfredsstillende sikkerhet i forhold til fare for kvikkleireskred.

Dette gjelder alle områder med marin leire, også områder utenfor det som er avmerket som fareområder. Planene og tiltakene skal også vurderes i forhold til om de ligger i utløpsområde for kvikkleireskred og om leirskred vil gi fare for oppdemming av vassdrag.

Vurderingene og dokumentasjonen skal utføres av geoteknisk sakkyndig og være i henhold til ”Retningslinjer for planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag” fra NVE.

Kartlagte faresoner for kvikkleireskred er avmerket på temakart.

Kvartærgeologiske kart som viser områder med marin leire finnes på hjemmesiden til NGU. ”Retningslinjer for planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag” finnes på hjemmesidene til NVE.

§ 1.0.7 Flom

Det tillates ikke etablering av ny bebyggelse langs vann og vassdrag lavere enn nivået for en 200 årsflom, med mindre det utføres tiltak som sikrer ny bebyggelse mot flom.

Det samme gjelder ved fornying og eller reetablering av eksisterende bebyggelse.

Vurderingene og dokumentasjonen skal utføres av sakkyndig og være i henhold til ”Retningslinjer for planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag” fra NVEs foreløpig utgave 1/2007. Retningslinjene er tilgjengelig på www.nve.no.

Kartlagte faresoner for 200 årsflom er for sentrale områder avmerket på temakart. Flomsonekart for Hønefoss som viser flomhøyder for en 200 årsflommen finnes på NVEs internettsider www.nve.no.

§ 1.1 Boligområder

§ 1.1.1 Plankrav (jfr. pbl. § 20-4, 2.ledd, bokstav a)

I områder avsatt til byggeområder, kan arbeid og tiltak som nevnt i plan- og bygningslovens § 81, 86a), 93 a), b), c), f), g), h), i) og j), ikke finne sted før området inngår i reguleringsplan.

Følgende tiltak kan unntas fra plankravet, dersom dette ikke vil vanskeliggjøre utarbeidelse eller gjennomføring av reguleringsplan i byggeområde for boliger:

- Tilbygg, påbygg, ombygging eller oppføring av garasje/uthus for eksisterende boligbebyggelse.
- Mindre tilbygg, påbygg eller ombygging av eksisterende boligbebyggelse.
- Oppføring av én boenhet og evt. tillegg av bileilighet på inntil 65 m² BRA på eksisterende boligeiendommer, og fradeling av tomt for det samme, dersom dette ikke er i strid med vedtatt arealbruk eller pågående reguleringsplan. Boligene må tilfredstille kravene i § 1.0.2 og § 1.1.3. Bileilighet tillates ikke utskilt som egen eierseksjon.
- Installasjoner og bygninger som er del av kommunaltekniske anlegg.

§ 1.1.2 Krav ved bygging i boligområder uten reguleringsplan, samt for boligeiendommer i eldre reguleringsplaner med mangelfulle/upresise reguleringsbestemmelser. (jfr. pbl. § 20-4, 2.ledd, bokstav b)

I områder avsatt til boliger skal nye byggetiltak tilfredsstillende kravene i pkt. 1-4 nedenfor, inntil det foreligger reguleringsplan for området. Disse kravene gjelder også som en presisering for boligeiendommer som er regulert i eldre reguleringsplaner med mangelfulle/upresise reguleringsbestemmelser. Dette gjelder for reguleringsplan nr. 7, 8, 9, 9-02, 9-03, 9-04, 10, 11, 15, 17, 18, 18-01, 18-02, 19, 36, 38, 41, 102, 111, 130.

1. Boligeiendom kan være bebyggt med en hovedleilighet, samt en bileilighet på inntil 65 m² BRA. Enebolig med bileilighet er ett eierobjekt.
2. Boligtomter kan bebygges med en utnyttingsgrad på inntil 25% BYA.
3. Bygningens hovedmøneretning skal være langs med bygningens lengderetning.
4. De generelle bestemmelsene i § 1.0.2 vedrørende utbyggingsrekkefølge gjelder.

Disse bestemmelsene er ikke til hinder for at kommunen kan kreve at det utarbeides ny reguleringsplan for et område før utbygging kan tillates.

I boligområde Soneplan Åsa skal det være åpen villabebyggelse. Boligtomter kan bebygges med en utnyttingsgrad på inntil 10 % BYA.

Utnytting av området må vurderes i hvert tilfelle ut fra strøkets karakter. Ved regulering av sentrumsnære områder kan det legges til grunn en høyere utnyttingsgrad. Ved fortetting i eksisterende bebyggelse skal behovet for leke- og oppholdsarealer vurderes og vektlegges.

- Der det i reguleringsbestemmelsen er angitt at boliger kan oppføres i 1½ etasje, menes bygninger med en hovedetasje og innredet rom under bygningens skråtak. Knevegg i fasadelivet tillates ikke.
- Der det i reguleringsplaner er angitt grunnflate, skal det med grunnflate forstås bebyggt areal.
- Ved beregning av antall parkeringsplasser, skal kun parkeringsplasser som kan brukes uavhengig av hverandre medregnes. Plass foran garasjeport eller foran andre biler medregnes eksempelvis ikke.

§ 1.1.3 Lekeareal (jfr. Pbl. § 20-4, 2.ledd, bokstav d)

Ved utarbeidelse av reguleringsplaner i områder avsatt for boliger, skal det avsettes felles lekeplasser.

I boligområder skal minimum 25m² pr bolig avsettes til lekeplasser, og være støyskjermert i hht. T1442.

Lekeplassene skal være av tre ulike typer: Sandlekeplasser 2-6 år, Nærlekeplasser 5-13 år og Strøkslekeplasser 10 år og oppover.

Lekeplassene skal skjermes mot biltrafikk.

I plan- og byggesaksbehandling av boligområder skal konsekvenser og barns interesser i forhold til lekearealer vurderes.

Annet felles uteoppholdsareal kommer i tillegg.

- Sandlekeplasser bør plasseres nær boligens inngang med en avstand på mindre enn 50 m. Området må tilpasses aldersgruppen og inneholde sitteplasser for voksne.

- Nærlekeplasser bør ikke ligge mer enn 150m fra boligene, og arealet bør være minst 500 m².
- Strøkslekeplasser egner seg i større boligområder eller som felles plass for områder som ligger nær hverandre. Avstand til boligene bør ikke være mer enn 500m, og arealet i store boligområder bør være minst 5000m². Strøkslekeplasser må skjermes mot naboer for å unngå konflikter.

Ved fortetting og ved innpassing av nye boliger i sentrumsområder kan det dispenseres fra dette kravet.

Ved dispensasjon fra bestemmelsene skal det spesielt legges vekt på:

Krav til fysisk utforming av lekemiljø i Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging. Plassering, innhold, areal og utforming av lekeplassene tilpasses antall og type boliger, områdets beliggenhet i forhold til sentrumsnærhet, større friarealer og grøntområder.

§ 1.2 Annet byggeområde

Soknedalsveien 5-27 tillates i hovedsak utbygd med boliger samt noe handel og håndverksvirksomhet, men ikke kjøpesenter.

§ 1.3 Senterområder (jfr. pbl. § 20-4, 2.ledd, bokstav b)

Arealbruken innenfor senterområdene skal bygge opp under Hønefoss sentrum som kommune- og regionsenter. Arealbruken innenfor senterområder i kommunens tettsteder skal bygge opp under tettstedene som lokalsentre. Hovedtyngden av handels-, service- og kulturtilbud bør lokaliseres til senterområdene i kommuneplanens arealdel. Det tillates ikke etablering av kjøpesenter utenfor senterområdene.

Øvre Hønengata skal primært ha funksjon som lokalsenter for den nordlige delen av byen, og det tillates virksomheter som underbygger denne funksjonen. Det kan også tillates forretningsvirksomhet som ut fra plassbehov, vareutvalg og transportbehov ikke hører naturlig hjemme i sentrum.

I området Eikli/Dalsbråten kan det tillates industri- og kontorvirksomhet, samt forretningsvirksomhet som ut fra plassbehov, vareutvalg og transportbehov ikke hører naturlig hjemme i sentrum.

I sentrum kan det etableres videregående skoler.

§ 1.4 Erverv, forretning og industri (jfr. pbl. § 20-4, 1.ledd, pkt. 1)

1. Follum fabrikker

Byggearbeid innenfor en enkelt bedrifts område, som omtalt i pbl §86b, gjelder i Ringerike kommune i praksis kun for Follum fabrikker (området er avmerket med skravur på plankartet). Fabrikken har av Kommunal- og arbeidsdepartementet fått fritak fra bestemmelsene i pbl kap. XVI om byggetillatelse og kontroll. Fritaket er gitt med hjemmel i pbl § 86b. Det er vilkår om reguleringsplan til dette vedtaket.

§ 1.5 Fritidsbebyggelse

§ 1.5.1 Plankrav (Jfr. pbl. § 20-4, 2.ledd, bokstav a)

I områder avsatt til fritidsbebyggelse, kan arbeid og tiltak som nevnt i plan- og bygningslovens § 81, 86b), 93a), b), c), f), g), h), i) og j), ikke finne sted før området inngår i reguleringsplan.

Følgende tiltak kan unntas fra plankravet, dersom dette ikke vil vanskeliggjøre utarbeidelse eller gjennomføring av reguleringsplan i byggeområde for boliger:

- Tilbygg, påbygg, ombygging eller oppføring av uthus for eksisterende hyttebebyggelse.
- Oppføring av én hytte og evt. tillegg av uthus, og fradeling av tomt for det samme, dersom dette ikke er i strid med vedtatt arealbruk eller pågående reguleringsplan.

§ 1.5.2 Størrelse på fritidsbebyggelse

Maksimal grunnflate for hytta på eiendommen skal ikke overstige 100 m² BRA. I tillegg kan det oppføres et separat uthus på maksimalt 20 m² BRA.

Retningslinjer for plassering av hytter og veger innenfor områdene avsatt til fritidsbebyggelse:

Ved plassering av bygninger og interne veger skal det tas hensyn til terrengforhold slik at skjemmende skjæringer/fyllinger og store terrenginngrep unngås. Hytter skal fortrinnsvis plasseres i grupper der det tas hensyn til hvordan infrastruktur som strøm, avløps-/resipientforhold og innlegging av vann kan løses. Strømledninger skal legges som jordkabler innenfor byggeområdene. Luftstrekk skal tilpasses i landskap og naturmiljø, men bør i størst mulig grad unngås.

Planlegging av avkjørslene skal skje samtidig med planlegging av hytteområdene. Tillatelse til utbygging av hytteområdene vil ikke bli gitt før vegvesenet har godkjent avkjørslene. I hytteområdene skal det planlegges felles parkering med 1,5 parkeringsplasser pr. hytte. Plassering av parkeringsplasser og infrastruktur som veger skal vises i detaljplan.

Uthus tillates ikke benyttet til overnatting og lignende. Nye anneks tillates ikke bygd. I de tilfellene det viser seg å eksistere anneks på bolig- og fritidseiendommer, kan det bli en diskusjon om bruken av bygningen som anneks, med overnatting og lignende, er tillatt. I de tilfellene eksisterende anneks aksepteres, vil arealet inngå i bolig-/hyttearealet ved beregning av utnyttning for eiendommen. Anneks ses på som en del av hytta, og tillates ikke fradelt.

§ 1.6 Friområder

Det tillates kun bygge- og anleggstiltak i friområder som bygger opp under formålet. Søknad om tiltak ved elvekanten, som for eksempel brygger, må vurderes i samråd med statlige myndigheter og organisasjoner som er berørt.

§ 1.7 Universell utforming

Ved utarbeidelse av reguleringsplaner skal det tas hensyn til tilgjengelighet for alle i tråd med prinsippene om universell utforming.

Universell utforming legges til grunn for all kommunal byggevirkksomhet.

Hensynet til tilgjengelighet skal omtales i alle plansaker, uavhengig av plannivå.

Universell utforming i by- og stedsutvikling innebærer at bygg og uteområder skal formes på en slik måte at flest mulig kan leve, bo og bruke området uten spesiell tilrettelegging eller hjelp.

Enkeltmenneskers livskvalitet øker når boliger, gater, privat og offentlig service, transport, handel og arbeidsplasser tar hensyn til at alle skal kunne bruke de samme bygde omgivelsene på en likeverdig måte.

§ 2. LANDBRUK-, NATUR- OG FRILUFTSOMRÅDER

§ 2.0 Fellesbestemmelser for alle Landbruks-, natur- og friluftsområder

§ 2.0.1 Radon

Det må gjennomføres nødvendige tiltak slik at konsentrasjonen av radon i oppholdsrom ikke blir større enn 200 Bq/m³ med mindre det er gjennomført radonundersøkelser av byggegrunnen som dokumenterer at tiltak ikke er nødvendig.

§ 2.0.2 Uthus/anneks

Uthus tillates ikke benyttet til overnatting og lignende. Nye anneks tillates ikke bygd. I de tilfellene det viser seg å eksistere anneks på bolig- og fritidseiendommer, kan det bli en diskusjon om bruken av bygningen som anneks, med overnatting og lignende, er tillatt. I de tilfellene eksisterende anneks aksepteres, vil arealet inngå i bolig-/hyttearealet ved beregning av utnyttning for eiendommen. Anneks ses på som en del av hytta, og tillates ikke fradelt.

§ 2.1 Landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-områder)

I landbruks-, natur- og friluftsområdene er det tillatt å gjennomføre bygge- og anleggstiltak som er ledd i stedbunden næring, dog tillates ikke landbrukstiltak som driftsbygninger, masseuttak og driftsveier i byggeforbudssonen langs vassdrag i alle LNF-områdene, jfr. §5.

Oppføring av ny bolig- eller fritidsbebyggelse er ikke tillatt. Forbudet gjelder også utvidelse av slik bebyggelse, samt fradeling til slikt formål.

I LNF-områder tillates etablering av mindre kraft-/telefonledninger for boliger og stedbunden næring, kommunikasjonsmaster og tiltak i forbindelse med kommunaltekniske anlegg.

Dersom det gis dispensasjon til å bygge i LNF-områder for å utvide boligeiendommer forutsettes det at de generelle bestemmelsene under § 1.0.2 Utbyggingsrekkefølge i denne kommuneplan følges. Videre skal total bygningsmasse (inkludert bl.a. garasje og uthus) etter utvidelsen ikke bli større enn 200 m² T-BYA, og samlet utnyttingsgrad på boligeiendommen skal ikke overstige 15 % BYA. Det kan tillates en bileilighet på inntil 65 m² BRA pr. boligeiendom i tillegg til hovedleiligheten. Det kan tilsvarende ikke tillates mer enn ett frittliggende uthus på inntil 20 m² T-BYA og en garasje på inntil 70 m² T-BYA. Forutsetningen er dessuten at tiltakene ikke er til ulempe for landskaps-, natur- eller friluftsverdier. Innredning av leilighet i frittstående garasje, uthus eller lignende tillates ikke.

Dersom det gis dispensasjon for å utvide hytter, skal samlet størrelse ikke bli større enn totalt 100 m² T-BYA. Maksimal størrelse for et frittliggende uthus er på inntil 20 m² T-BYA. Forutsetningen er at tiltakene ikke vil være til ulempe for landskaps-, natur- og friluftsverdier.

Innenfor nedbørens nedslagsfeltet for vannkilden Væleren er maksimal grense for utvidelse av hytter satt til en samlet størrelse på inntil 50 m² T-BYA, samt et frittliggende uthus på 10 m² T-BYA.

Innenfor soneplan for Åsa kan det i husklynger med overvekt av boliger vurderes å gi dispensasjon til bruksendring fra hytte til bolig, dersom det ellers ligger til rette for det med hensyn til blant annet sikker skolevei og avløpsløsning. Det er spesielt viktig at det ikke gis tillatelse til bruksendring fra hytte til bolig i områder mellom Steinsfjorden og fylkesvegen i Åsa.

Innenfor LNF-områdene kan det gis dispensasjon for etablering av spredt ervervsbebyggelse, dersom denne har funksjon som binæring i landbruket eller vurderes å ha stor betydning for sysselsettingen i området.

Fradeling av kårboliger tillates ikke.

§ 2.2 Marka (jfr. pbl. § 20-4, 2.ledd, bokstav c)

Innenfor marka kan det bare tillates tiltak som er ledd i tradisjonell landbruksdrift. Oppføring av nye hytter tillates ikke. Det tillates heller ikke fradeling til slikt formål. Forbudet gjelder også bygge- og anleggstiltak som for eks. garasjer, uthus, tilbygg til hytter og uthus, gjerder, veger, parkeringsplasser, kraftledninger, innlegging av strøm, vann, avløp, brygger og dominerende verandaer/fyllinger og alle typer bygninger.

Dersom det gis dispensasjon i markaområdene for å utvide hytter, skal total hyttestørrelse etter utvidelsen ikke bli større enn 50 m² BRA, og tilsvarende vedrørende ett uthus på inntil 10 m² BRA der tiltakene ikke vil være til ulempe for landskaps-, natur- eller friluftsverdier. Uthus og lignende er ikke unntatt fra kravet om saksbehandling. I de deler av marka som er tilnærmet uberørt av hytter, skal en ikke tillate økt bruksareal eller endret byggestil.

I området rundt Ringkollen kan det tillates mindre tiltak som er ledd i videreutvikling av friluftsanleggene. Ved større vesentlige tiltak kreves planprosess som følger Plan- og bygningsloven.

Det er igangsatt arbeid med ny markalov. I påvente av denne er det vedtatt Rikspolitisk bestemmelse (29.juni 2007). Dette arbeidet kan få betydning for området marka i planperioden.

§ 3. OMRÅDER FOR RÅSTOFFUTVINNING

I områder avsatt for råstoffutvinning må det utarbeides reguleringsplan med konsekvensutredning i tråd med forskrift T-1446 før nye masseuttak eller utvidelser av eksisterende masseuttak kan finne sted.

Det kan gis tillatelse til råstoffutvinning utenfor de avsatte områdene. Igangværende godkjente virksomheter kan fortsette.

§ 4. BÅNDLAGTE OMRÅDER

Fortidsminner (kulturminner); enkelte anlegg fra oldtid og middelalder, inntil år 1537, er automatisk fredet. I tillegg er alle de til enhver tid erklærte stående byggverk med opprinnelse fra perioden 1537-1649, dersom ikke annet er bestemt, automatisk fredet.

For områder som skal båndlegges for utarbeiding av reguleringsplan, må det foreligge godkjent reguleringsplan innen 4 år etter at kommuneplanen er vedtatt. Det er muligheter for å utvide fristen med 2 år.

§ 5. OMRÅDER LANGS VANN OG VASSDRAG

I områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområder, er det i en sone på 100 m fra vassdrag, målt i horisontalplanet ved gjennomsnittlig flomvannstand, forbudt å iverksette nye bygge- og anleggstiltak i henhold til pbl. §§ 81 (*Driftsbygninger i landbruket*), 85 (*Midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg*), 86a (*Mindre tiltak på bebygde eiendom*) og 93 (*Tiltak som krever søknad og tillatelse, herunder planering, masseuttak og driftsveier knyttet til landbruk.*) (jfr. pbl. § 20-4, 2. ledd, bokstav f). Viser for øvrig til § 2.1.

I byggeområder innenfor 100 m belte tillates ikke utbygging etter overnevnte paragrafer, med mindre de inngår i reguleringsplan jfr. PBL §20-4, 2. ledd bokstav a.

Oppføring av ny bebyggelse tillates ikke. Det tillates heller ikke fradeling til slike formål. Forbudet gjelder også bygge- og anleggstiltak.

Forbudet gjelder ikke drift og vedlikehold på offentlig veg- og ledningsnett, samt mindre trafikksikkerhetstiltak.

I 100-metersbeltet langs vann og vassdrag innenfor nedslagsfeltet for vannkilden i Væleren er det i tillegg forbudt å iverksette vegutbygging, masseuttak og planering selv om dette måtte være ledd i landbruksnæring.

Dersom det gis dispensasjon i områder langs vann og vassdrag for å utvide boliger, skal total bygningsmasse på tomten etter utvidelsen ikke bli større enn 150 m² T-BYA (inkl. garasje og uthus). Det kan ikke tillates ett frittliggende uthus på mer enn 20 m² T-BYA og en garasje på mer enn 50 m². En forutsetningen for at tiltak kan gis dispensasjon, er at tiltakene ikke er til ulempe for landskaps-, natur- eller friluftsverdier. Det tillates ikke bileilighet i tillegg til hovedleilighet på boligeiendom.

Dersom det gis dispensasjon i områder langs vann og vassdrag for å utvide hytter, skal total hyttestørrelse etter utvidelsen ikke bli større enn 50 m² T-BYA, og tilsvarende vedrørende uthus på inntil 10 m² T-BYA der tiltakene ikke vil være til ulempe for landskaps-, natur- eller friluftsverdier. Uthus og lignende er ikke unntatt fra kravet om saksbehandling.

Det kan i husklynger med overvekt av boliger vurderes å gi tillatelse til bruksendring fra hytte til bolig, dersom de generelle rekkefølgekravene i § 1.0.2 tilfredsstilles.

Bestemmelsene ovenfor omfatter alle vassdrag i kommunen, også vernede vassdrag. Innenfor Ringerike kommune er følgende vassdrag vernet; Marka-vassdragene, Tyrifjorden, Holleia, Sogna, Vassfaret inkl. Urula og Tørrsjøelva.

§ 6. VIKTIGE LEDD I KOMMUNIKASJONSSYSTEMET

Følgende arealer/veitraséer er unntatt rettsvirkning jfr. § 20-4, andre ledd, bokstav h: Aktuelle korridorer for Nymoan – Eggemoen. Når en korridor blir endelig vedtatt, vil den få rettsvirkning, mens den andre korridoren automatisk vil falle bort. De aktuelle veitraséene er vist på plankartet med symbolet: unntatt rettsvirkning.

Bestemmelser for kommunedelplan for Rv7 Sokna – Ørgenvika: Planavgrensning: Kommunedelplanen gjelder linjen slik den er vist på plankartet. Linjen representerer en korridor og vil kunne forskyves gjennom etterfølgende utarbeidelse av reguleringsplan.

Ved behandling av kommunedelplan for Rv7 Sokna – Ørgenvika vedtok kommunestyret en forutsetning om at veien gjennom Sokna rustes opp til såkalt miljøprioritert gjennomkjøring så tidlig som mulig, og i alle fall før det åpnes for trafikk på den nye veien. Det er også vedtatt egne retningslinjer for gjennomføring av planen.

Kommunedelplan for Ramsrud – Kjeldsbergsvingene og kommunedelplan for Sokna - Ørgenvika er innarbeidet på plankartet.

Korridor for Ringeriksbanen er inntegnet på plankartet.

Kommunedelplan for ny hovedvei gjennom Hønefoss. Vegalternativet V2 er lagt inn på plankartet.

Kommunedelplan for gående og syklende vil erstattes av kommunedelplan for Hønefoss når den blir vedtatt.

§ 7. FORHOLDET TIL GJELDENE PLANER

Reguleringsplaner der formålet er i samsvar med arealbruken i kommuneplanens arealdel skal fortsatt gjelde. Viser for øvrig til pbl § 20-6.

Se også § 1.0.2 og § 1.1.2.

Til informasjon (ikke del av kommuneplanens juridisk bindende bestemmelser):

Dersom det fremkommer automatisk fredete kulturminner i forbindelse med anleggsarbeid eller annen virksomhet i planområdet, må arbeidet straks stanses og fylkeskommunen varsles, jmf. Kulturminneloven § 8.2.